

EESTI NSV RAHVAMAJANDUSE NÕUKOGU

**OHUTUSTEHNIKA
EESKIRJAD
METSAVARUMISEL JA VAIGUTUSEL**

TEHNILISE INFORMATSIOONI BÜROO
TALLINN 1960

EESTI NSV RAHVAMAJANDUSE NÕUKOGU

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD

METSAVARUMISEL JA VAIGUTUSEL

TEHNILISE INFORMATSIOONI BÜROO
TALLINN 1960

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

Käesolevate eeskirjade punktid 39 ja 40 on kooskõlastatud NSVL Põllumajanduse Ministeeriumi Metsamajanduse ja Põllukaitse-metsakasvatuse Peavalitsusega.

**NSVL Põllumajanduse Ministeeriumi
Metsamajanduse ja Põllukaitse-metsa-
kasvatuse Peavalitsuse juhataja ase-
täitja**

22. juunil 1959. a

A. PONOMARJOV

Käesolevate eeskirjade punktid 284, 285 ja 289 on kooskõlastatud NSVL Teedeministeeriumi Kaubaveo Peavalitsusega ja Raudteetranspordi Töölise Ametiühingu Keskkomiteega.

**NSVL Teedeministeeriumi Kaubaveo
Peavalitsuse ülima asetäitja**

B. SAFIRKIN

**Raudteetranspordi Töölise Ameti-
ühingu Keskkomitee esimees**

E. TSEREDNITSENKO

22. juunil 1959. a.

22. juunil 1959. a.

VÄLJAVÕTE

**Metsa-, Paberi- ja Puidutöötlemise Tööstuse Töölise Ametiühingu Keskkomitee
Presiidiumi 1959. aasta 9. juuni määrusest**

Kõnesoleva ametiühingu keskkomitee presiidium määrab:

1. Kinnitada ülalnimetatud ametiühingu keskkomitee töökaitse osakonna poolt esitatud ohutustehnika eeskirjad metsavarumisel ja vaigutusel.

2. Nende eeskirjade väljaandmisega lugeda kehtetuks:

a) ohutustehnika eeskirjad metsavarumisel ja -transpordil, I ja II väljaanne (ilmunud 1953. ja 1956. a.), mis olid kinnitatud endise NSVL Metsatööstuse Ministeeriumi ning Metsa- ja Paberitööstuse Töölise Ametiühingu Keskkomitee poolt;

b) ohutustehnika eeskirjad metsa ülestöötamisel ja esialgsel transpordil mäestikutingimustes, 1954. a. väljaanne;

c) ajutised ohutustehnika eeskirjad puude langetamisel ja kokkuveol koos võradega õhtusel ja öösisel ajal, 1955. a. väljaanne;

d) ajutised ohutustehnika eeskirjad metsamaterjalide peale- ja mahalaadimisel neljateljelistesse poolvagunitesse ja platvormidele gabariidi I-B ülemise kitsama osa ärakasutamisega («mütsiga»), 1957. a. väljaanne;

e) puude langetamine mootorsaega ühe töölise poolt (täiendavad juhendid ohutustehnika eeskirjadele, 1957. a. väljaanne);

f) III peatükk ohutustehnika eeskirjadest vaigukogumistöödel, kannutõrvase varumisel ning töötamise korral väikeste metsakõemiaseadistega, mis on kinni-

tatud endise NSVL Metsatööstuse Ministeeriumi poolt ja kooskõlastatud Metsa- ja Paberitööstuse Töölise Ametiühingu Keskkomiteega 19. veebruaril 1955. aastal.

3. Teha metsatööstuskeskuste, metsakeemiamajandite, metsavarumistrustide, kombinatide, metsatööstuse uurimis- ja projekteerimisinstituutide ning rahvamajanduse nõukogude tööstusharuvalitsuste juhtkondadele ettepanek kooskõlastada varem välja antud ohutustehnika eeskirjad, määrustikud, õppeprogrammid ja õppevahendid, samuti projekteerimismõõtmised käesolevate eeskirjadega, varustada eeskirjadega kõik insener-tehnilised töötajad ning organiseerida eeskirjade hoolikat õpetamist töölistele.

**Metsa-, Paberi- ja Puidutöötlemise Tööstuse
Töölise Ametiühingu Keskkomitee esimees
I. NOVIKOV**

SISSEJUHATUS

Käesolevad ohutustehnika eeskirjad metsavarumisel on kohustuslikud kõikidele metsa-, paberi- ja puidutöötlemise tööstuse ettevõtetele ja organisatsioonidele, sõltumata nende ametkondlikust alluvusest.

Käesolevate eeskirjade nõudeid tuleb tingimata täita uute metsatööstuskeskuste, metsakeemiamajandite, metsapunktide jm. projekteerimisel ning ehitamisel, nende rekonstrueerimisel ja uute tehnoloogiliste protsesside juurutamisel.

Käesolevad eeskirjad on aluseks tööliste jaoks kohapeal väljaantavate ohutustehniliste ja töötervishoiualaste juhendite, meespeade ja käsi- raamatute koostamisel. Need juhendid ning meespead ei tohi olla vastuolus käesolevate eeskirjadega ja nad kehtestatakse ettevõtte administratsiooni poolt, kooskõlastatult ametiühingu töölis Komiteega.

Mitte ainsatki käesolevates eeskirjades leiduvat sätet ei tohi tühistada ega muuta, kui selleks ei ole eriluba Metsa-, Paberi- ja Puidutöötlemise Tööstuse Tööliste Ametiühingu Keskkomitee Presiidiumilt, kes kinnitas eeskirjad.

I. OHUTUSTEHNIKA ÜLDNÕUDEID METSAVARUMISEL

1. Kõik metsavarumisettevõtted, -tsehhid, -töökojad, -depood, -hooned, -teed, -ehitised, -agregaadid ja -masinad tuleb rajada, ehitada ning paigaldada kinnitatud projektide järgi, vastavalt tehnilistele tingimustele ja tervishoiu, tulekaitse, ohutustehnika ning tehnilise eksploatatsiooni eeskirjadele.

2. Uute või rekonstrueeritud ettevõtete, tsehhide, hoonete, ehitiste ja mehhaniseeritud metsaveoteede eksploatatsiooniandmine on lubatud alles pärast nende vastuvõtmist spetsiaalse komisjoni poolt, mille määrab ametialases alluvuses kõrgemalseisev organisatsioon ametiühingute nõukogu tehnilise inspektori osavõtul vastavalt TööK § 138.

3. Metsaveoteede ajutiste kõrvalharude eksplateerimine on lubatud alles pärast nende vastuvõtmist ettevõtte direktori käskkirjaga mäa-

ratud komisjoni poolt, kuhu peavad kuuluma ametiühingu tööliskomitee esindaja ja ühiskondlik töökaitsese vaneminspektor.

4. On keelatud tööle lasta isikuid, kes ei ole arsti poolt läbi vaadatud või keda pole ohutustehnika küsimustes instrueeritud (väljaõppe ja instrueerimise korraldamise kohta vt. lisa nr. 1).

5. On keelatud lubada käsitseda masinaid, mehhanisme, tööpinke ja mootorijõul töötavaid käsiseadiseid neil isikutel, kellel pole vastavat spetsiaalset ettevalmistust ega luba, samuti ka neil, kes pole läbi teinud ettenähtud prooviaega.

6. Prooviaja sooritamine masinate ja mehhanismide juures ilma instruktoriga ja motoriseeritud käsiseadiste juures ilma vilunud motoristideta on keelatud.

7. On keelatud:

a) anda eksploatatsiooni tehniliselt mittekorras masinaid, mehhanisme ja nende juurde kuuluvaid seadiseid, samuti remontida tööriistu töötamise ajal;

b) lubada töökohale kuhjata trosse, liigset materjali või muid esemeid;

c) lasta töökohale kõrvalisi isikuid.

8. Kõik vintside ning tõste- ja teiste mehhanismide liikuvad osad, mis võivad põhjustada õnnetusjuhtumeid (hammasrattad, pöörlevad völliid, väljaulatuvad poldid, kiilud jm.), peavad olema kaitsevarjudega piiratud.

9. Seisuajal peavad kõik masinad ja mehhanismid olema sellises olukorras, et kõrvalistel isikutel poleks võimalik neid käivitada. Selleks tuleb käivitusseadeldised välja lülitada ja lukustada.

10. Kõik töökohad peavad pimedal ajal olema valgustusnormide kohaselt valgustatud (lisa nr. 2).

11. Tõstemehhanisme, aurukatlaid, lokomobiile ja kompressoreid on lubatud eksploatatsiooni anda alles pärast seda, kui neid on katsetatud Riikliku Tehnilise ja Mäejärelevalve Inspeksiooni poolt.

12. Töölisele väljaantavad kaitsevööd ning nende ketid ja kõied peavad olema varustatud passide ja lipikutega. Passide ja lipikute puudumise korral tuleb võõsid enne tarvituselevõtmist katsetada kehiva üleliidulise riikliku standardi kohaselt. Katsetamine toimub 300-kilogrammiga staatilise koormusega viie minuti vältel.

13. Atsetüleeni ja hapniku tootmisel ja tarvitamisel ning metallide sulatamisel gaasiga tuleb tingimata täita vastavaid ohutustehnika ja töötervishoiu eeskirju, mis on kinnitatud Masinaehituse Töölise Ametiühingu Keskkomitee Presiidiumi poolt 29. septembril 1958. a.

14. Metallide külmtöötlemisel ja valutööstuses tuleb juhendada vastavatest ohutustehnika ja töötervishoiu eeskirjadest, mis on kinni

tatud Masinaehituse Töölise Ametiühingu Keskkomitee poolt 19. novembril 1958. a.

15. Ehitus- ja montaažtööde teostamisel tuleb juhinduda vastavatest ohutustehnika eeskirjadest, mis on kinnitatud Ehituse ja Ehitusmaterjalide Tööstuse Töölise Ametiühingu Keskkomitee Presiidiumi poolt 26. veebruaril 1958. a.

16. Parvetustööde teostamisel tuleb juhinduda vastavatest ohutustehnika eeskirjadest, mis on kinnitatud Metsa-, Paberi- ja Puidutöötlemise Tööstuse Töölise Ametiühingu Keskkomitee Presiidiumi poolt 18. detsembril 1958. a.

17. Elektriseadmete ja elektrivarustuse monteerimisel ja ekspluaateerimisel tuleb juhinduda «Metsavarumissettevõtete tsentraalselt elektriga varustamise seadmete monteerimise ja ekspluaateerimise ajutistest juhenditest», mis on kinnitatud endise NSVL Metsatööstuse Ministri Tehnika Valitsuse poolt 1956. aastal (välja andnud ГОСЛЕСБУМИЗДАТ 1957. a.).

18. Kõikidele töökohtadele, masinatele, mehhanismidele jne. on administratsioon kohustatud nähtavale kohale üles panema vene ja kohalikus rahvuskeeles hoiatavaid silte, plakateid, teadaandeid, juhendeid jne. ning valvama, et need seal alles oleksid.

Alalistes töökohtades pannakse klaasi alla üles vene ja kohalikus rahvuskeeles vastava töökooha ohutustehnika instruksioonid, mis on koostatud käesolevate eeskirjade alusel.

19. Kohtades, kus asuvad töölised (raielankidel, ladudes jm.) on ettevõtte administratsioon kohustatud hoolitsemise soojendusruumide ehitamise eest, mille pindala ei oleks väiksem kui 0,5 m² vahetuses töötava töölise kohta.

Soojendusruumid peavad olema sisustatud laudade, pinkide, riidevarnade ja silmapesukaussidega ning varustatud seebiga ja käterätikutega. Ruumis peab olema kapp töölise isiklike asjade ja toiduainete hoidmiseks, paak keedetud veega ning kruus, talvisel ajal ka ajutine soojendusahi.

20. Kõied, ketid ja trossid, mida kasutatakse raskuste tõstmiseks ja sidumiseks, peavad vastama kehtivatele üleliidulistele standarditele ning neil peab olema tugevusvaru. On keelatud kasutada trosse, mis on sõlmede abil jätkatud või millel katkenud kiudude arv ühe keermsammu pikkusel osal ületab tabelis nr. 1 (lisa nr. 3) esitatud andmed.

21. Bensiinimootoriga töötavate käsiseadiste, masinate ja mehhanismide kütte- ja määrdeainetega tankimine on mootori töötamise ajal keelatud.

22. Masinate ja mehhanismide töötamisel etüleeritud bensiiniga tuleb juhinduda instruksioonist «Ohutusabinõudest etüleeritud bensiini hoidmisel, vedamisel ja tarvitamisel», mis on kinnitatud endise NSVL

Autotranspordi ja Maanteede Ministeeriumi poolt 30. mail 1956. a. (lisa nr. 4).

23. Bensiinimootorsaagide ja -oksalõikajate tankimine etüleeritud bensiiniga on keelatud.

24. Mootorite, traktorite ja autode töötamine kinnises ruumis on spetsiaalse ventilatsiooniseadeldise puudumise korral keelatud.

25. Tööliste vedu enam kui 3 km kaugusel asuvale töökohale ja tagasi peab toimuma spetsiaalselt seadistatud transpordivahenditega vastavalt erieeskirjadele (lisa nr. 5 ja 6).

26. Reisivagunites, autobussides ja tööliste veoks kohandatud veoautodes ei ole lubatud vedada kütte- ja määrdeaineid, samuti bensiinimootoriga käivitatavaid käsiseadiseid, milles on bensiini.

27. On keelatud sõita kaubarongides, vagunite puhvritel, tendritel, koormaga veoautodel või regedel, autode poritiibadel ja astmelaudadel, samuti pealeistumine ja mahahüppamine sõidukile selle liikumise ajal, auto juhikabiinist veokasti ja tagasi minek, samuti üleminek ühelt raudteeplatvormilt teisele sõidu ajal.

28. Tööliste üleminek veekogudest peab toimuma spetsiaalsete iseliikuvate laevadega või vastavalt kohandatud paatidega ranges kooskõlas päästeteenistumäärustikuga parvetusel (lisa nr. 7).

29. Metsaveoautodel peab juhikabiini tagumine sein olema väljastpoolt kaitsitud spetsiaalse kilbiga või tugeva metallvõrega.

30. Kõik teisaldatavad elektrijaamad, kokkuveotraktorid ja vintsid peavad olema varustatud helisignaaliga, mis on hästi kuuldav kõikidele raielangil töötavatele töölistele.

31. Töödel, mis on territoriaalselt lahutatud, kuid nõuavad tööliste koordineeritud tegevust, organiseeritakse signaalside (akustiline või visuaalne), milleks administratsioon on kohustatud varustama töölistel signaliseerimisvahenditega. Ainult see, kes andis signaali peatamiseks, võib anda ka signaali käikulaskmiseks.

32. Ettevõtte või tsehi (osakonna) administratsioonil ei ole õigust sundida töölisi tegema tööd, mis ei vasta ohutustehnika eeskirjadele ja on seotud ilmse ohuga.

33. Tööga seotud õnnetusjuhtumite ja professionaalsete mürgistuste eest kannavad vastutust need administratiiv-tehnilise personali kuuluvad isikud, kes oma korraldustega või ebaõige tegevusega rikkusid ohutustehnika ja töötervishoiu eeskirju või soodustasid nende rikkumist (ettevõtte juhtiva ja administratiiv-tehnilise personali vastutusest töökaitse, ohutustehnika ja töötervishoiu seisukorra eest vt. lisa nr. 8).

34. Nõuded, mis on näidatud peatükis «Ohutustehnika üldnõudeid metsavarumisel» või teistes peatükkides, kehtivad kõigi samalaadsete

tööde kohta, sõltumata sellest, missuguses peatükis neid töid käsitletakse.

35. Käesolevate eeskirjade rikkumist või mittetäitmist ei saa õigustada nende mittetundmisega.

II. METSA ÜLESTÖÖTAMINE

1. Üldnõudeid

36. Enne ettevalmistustööde algust metsa ülestöötamiseks peab metsapunkti tehniline juhataja, tema puudumisel aga meister, koostama iga raielangi kohta tehnoloogilise kaardi, märkides sellel ära võõtmed, kokkuveoteed, mehhanismide paiknemise, ülemised laod, juurdesõiduteed, ehitised ja ohutud tsoonid ning määrates kindlaks raielangi ülestöötamise korra.

Tehnoloogilise kaardi kinnitab ettevõtte peainsener või tema ülesandel metsapunkti juhataja.

Meister on kohustatud enne tööde algust tutvustama tehnoloogilise kaardiga töölisi, kes hakkavad raielangil töötama.

37. Ettevalmistustööd tuleb raielangil läbi viia vastavalt raielangi ülestöötamise tehnoloogilisele kaardile, mis on kinnitatud.

38. On keelatud alustada raielangi ülestöötamist enne mädanenud, jalalkuivanud, rippuvate ja teiste ohtlike puude koristamist kogu raielangilt.

39. Kui väljaspool raielanki asub ülemisi ladusid, laadimisplatse, teisaldatavaid elektrijaamu, vintse, soojendusruume, einetamisköhti jne., samuti magistraal-metsaveoteid, haruteid või kõrvalharusid ning pea-metsakokkuveoteid, tuleb nende ümbrusest, 50 m raadiusega, ära koristada kõik rippuvad, jalalkuivanud, mädanenud ja teised ohtlikud puud.

40. Valik- ja aegjärgse raiete korral tuleb ära koristada jalalkuivanud, mädanenud ja teised ohtlikud puud, mis seisavad maha saetava puu langemistsoonis puu pikkuse ulatuses.

41. Pärast ettevalmistustööde lõpetamist raielangil võtab meister töö brigaadilt vastu ja teeb selle kohta sissekande «Meistri tööraamatusse», mille on väija töötanud Mehhaniseerimise ja Energeetika Teadusliku Uurimise Keskinstituut.

42. Rippuv puu tuleb maha võtta vintsi, pööra või traktori abil.

43. Mitme rippuva puu langetamisei on keelatud neid maha võtta grupina; iga puu tuleb traktori või vintsi abil üksikult maha võtta.

44. Rippuva puu mahavõtmisel on keelatud:

a) raiuda seda puud, mille najale on rippu jäänud langetatav puu;

b) ära raiuda kinnijäänud oksid ja need oksid, millele toetub langetatav puu;

c) ära saagida notte rippuva puu tüüka otsast;

d) rippuvat puud maha paisata teise puu pealelangetamise teel;

e) tüügast või kändu täiendavalt raiuda.

45. Keelatud on ükskõik kellel viibida 50-meetrises ohtlikus tsoonis, teha seal mistahes töid (välja arvatud käesolevate eeskirjade p. 117 «a» ette nähtud juhud), süüdata lõkkeid, paigutada mehhanisme, samuti kasutada tsooni läbivaid jalgradu ja sõiduteid.

46. Puude langetamise koht peab olema igas suunas 50 m kauguselt piiratud spetsiaalsete ümbertõstetavate üht tüüpi hoiatusmärkidega «Läbikäik ja läbisõit keelatud — puude langetamine!» (lisa nr. 9).

Ohtliku tsooni õige piiramise eest hoiatusmärkidega ja nende märkide õigeaegse ümberpaigutamise eest vastutavad meistrid ja künnikud.

Kui raiumine toimub puistutes, kus puude kõrgus on üle 25 m, ei tohi ohtliku tsooni laius olla väiksem kui kõige kõrgema puu kahekordne kõrgus.

47. Kõik töölised, kes töötavad puude langetamisel, nende ümber lume rookimisel ja raielangi raiumiseks ettevalmistamisel, peavad olema varustatud kaitsekiivritega.

Ilma kaitsekiivrita on nende tööde tegemine keelatud.

2. Puude langetamine

48. Enne puu langetamist peab töökoht olema ette valmistatud, s. o. alusmets ja järelkasv puu ümber ära raiutud, talvel peale selle veel lumi roogitud ja tee 4—5 m pikkuselt 45° nurga all puu langetamisele vastassuunas puhastatud, et puu langemise hetkel oleks võimalik selle juurest kiiresti eemalduda.

49. Puude langetamine ilma langetusharkideta, labidateta, kiiludeta või tungraudadeta on keelatud.

50. Langetusvahendid (tungraudad, hark, kiil, labidas) peavad tugevuse ja laitmatu töötamise kindlustamiseks olema enne tööliste väljaandmist kontrollitud.

51. Kangide, koorimislabidate, tõstetangide, hoovade, viilide ja teiste tööriistade käepidemed peavad olema tugevad, siledad ja metallosade külge hästi kinnitatud.

52. Puude langetamine naaberpuude peale ei ole lubatud, välja arvatud raielankide ettevalmistustöödel, valikraietel ja aegjärksetel raietel, mida tehakse käesolevates eeskirjades leiduvate erinõuete kohaselt.

53. Üksinda, ilma abiliseta, on langetustööd töötamine keelatud:

a) kui töötatakse üles tuuleheidet, tuulemurdu ja põlendikke;

b) valikraietel;

c) juhul kui vastutuul on tugevam kui kolm palli;

d) talvel, kui lumekatte sügavus on 0,5 m või rohkem;

e) üle 15° kallakuga nõlvadel;

f) jämedate puude puhul, mille läbimõõt rinnakõrguselt on 30 sm või rohkem, ilma mehhaniseeritud eriseadeldiseta;

g) mädanenud, jalalkuivanud ning teiste ohtlike puude langetamisel raielangi ettevalmistamiseks;

54. Puude langetamine ilma ettesaagimiseta või etteraiumiseta on keelatud. Langetussälgu sügavus peab otsekasvatel puudel moodustama vähemalt $\frac{1}{4}$ tüüka jämedusest.

Langetussälgu alumine pind peab olema perpendikulaarne puu teljele, ülemine külg aga moodustama alumise pinnaga 35—40° nurga.

Kui langetussälg tehakse kahe paralleelse saelõikega, peab nende vahekaugus olema vähemalt $\frac{3}{4}$ sälgu sügavusest.

55. Langetussälg tuleb teha ainult sellesse puu küljesse, kuhupoole kavatsetakse puud langetada.

On keelatud teha langetussälgusid kahesse või mitmesse puu küljesse ning ringina ümber tüve.

56. Saagimispind peab olema alati kõrgemal langetussälgu alumisest pinnast.

57. Lõhenemise vältimiseks tuleb langetamise suunas kaldu olevatele puudele teha langetussälg, mille sügavus oleks vähemalt $\frac{1}{3}$ tüüka jämedusest.

Tugevasti kaldu olevad puud (üle 10°) langetatakse nende kallaku poole.

58. Enne mädanenud ja jalalkuivanud puude langetamist tuleb latiga proovida nende seisukindlust.

Nendele puudele on keelatud teha langetussälku kirvega; see tuleb teha saagimise teel.

59. On keelatud puud täiesti läbi saagida. Enne langetussälguni jõudmist tuleb tervetel puudel jätta 2—3 sm läbi saagimata.

60. Jalalkuivanud, mädanenud või õõnsate puude (need tuleb enne välja valida või saepuru värvuse järgi kindlaks määrata) langetamisel peab läbisaagimata osa olema 4—5 sm.

61. Puudel, millel on kallak langetamise suunas, peab läbisaagimata osa olema kiilukujuline, kiilu õhem serv peab olema pööratud puu kallaku poole.

62. Kui läbisaetud puu hakkab langema, peavad langetaja ja tema abiline viivitamatult eemalduma varem selleks otstarbeks rajatud rada mööda ohutusse kaugusse (4—5 m).

63. On keelatud puude grupiviisiline (patareidena) langetamine ühe või mitme läbisaetud puu mahapaiskamise teel teise puuga.

64. Pärast töö lõpetamist, lõunavaheajaks või teiste puude juurde edasimineku korral on keelatud üles jätta langetussälguga ja lõpuni saagimata puid.

65. Puude langetamine koos juurtega peab toimuma pööra, vintsi, buldoosertraktori või teiste mehhanismide abil. Trossi töötava osa pikkus peab seejuures olema vähemalt 50—60 m.

66. Kui tuule tugevus on 6 palli või enam ja kui nähtavus on alla 50 m, on puude langetamine keelatud (tuulte skaala vt. lisa nr. 10).

3. Tuuleheite ja tuulemurru raielankide ning põlendikkude ülestöötamine

67. Enne tuuleheite ja tuulemurru raielankide ning põlendikkude ülestöötamisele asumist puhastatakse püstiseisvatest puutüvedest, lamapuidust ja võsastikust kõik maa-alad, mis on ette nähtud ülemiste ladude, laadimisplatside, kokkuveoteede, mehhanismide paigutamise, soojendusputkade, einetamiskohtade jne. jaoks.

68. Murdega puude etteraiumine kirvega on keelatud; see tuleb tingimata asendada ettesaagimisega.

69. Maa peale ulatava ladvaga kõrgelt ning eraldumatult murdunud tüvega puu mahavõtmine toimub vintsi abil enne kasvama jäänud tüükaosa mahasaagimist.

Kui pole võimalik eraldumatult murdunud tüveosa maha võtta vintsi abil, langetatakse see ainult 90° nurga all puu murdunud osa telje suhtes.

70. Lankide ülestöötamisel lageraie korras langetatakse esmajärjekorras need puud, mis on eraldumatult murdunud tüvega.

71. On keelatud langetada eraldumatult murdunud tüvesid, ilma et eelnevalt oleks latiga järele proovitud, kuivõrd tugevasti on murdunud osa ühenduses kasvama jäänud tüükaga.

72. Puudel, millel on murd kuni 1 m kõrgusel, tuleb murdunud tüveosa eraldada sellelt kohalt, kus lõpeb killu lahtimurd. Langetussuunaks tuleb võtta tüve looduslik kallak.

73. Koos juurtega mahaheidetud puid ei tohi lahti saagida ilma juurestiku (kännu) eelneva toestamiseta.

74. Tuuleheite puude väljakangutatud juurestik tuleb pärast tüve eraldamist asetada kohale vintsi abil.

4. Puude laasimine ja tüvede järkamine

75. On keelatud viibida puid laasivale töölisele ligemal kui 5 m, oksi raiuda või saagida suunaga ladva poolt tüüka poole, samuti kõrvaldada kuivi oksi löömise teel.

76. Okste raiumisel (saagimisel) peab laasija asuma tüve laasitava külje vastaspoolel. On keelatud rajuda või saagida oksti, seistes ise langetatud puul.

77. On keelatud rajuda või saagida oksti ebakindlalt lamaval puul, samuti on keelatud laasida neid oksti, millele puu toetub, ilma et oleks tarvitusele võetud abinõusid puu vajumise vältimiseks.

78. Palkide ja tüvede pööramine ja aluspuudele tõstmine peab toimuma üksnes kangide, pööramishaakide, hoobade, konksude jm. tööriistade abil. Tüve rippuvate või paindunud osade ärasaagimine ilma aluspuudeta või tugegeta on keelatud.

79. Pikkmaterjali tükeldamine sortimentideks virnades ja hunnikutes ning virnade lahtiveeretamisteedel ei ole lubatud.

III. METSA KOKKUVEDU

1. Üldnõudeid

80. Igasuguse kokkuveoviisi puhul on keelatud töötada ettevalmistamata kokkuveoteedel.

Tüvede kokkuveoteelt tuleb kõrvaldada puud, metsa järelkasv, võsa ja muu; kännud ja mättad peab maapinnani ära lõikama.

81. Kokkuveo puhul traktoriga peab kokkuveoteede laius olema vähemalt 5 m.

82. Kokkuveotöödel on keelatud:

- a) käia üle liikuvate trosside ja kettide;
- b) töötada kokkuveoseadmete ja trossidega kinnastamatult;
- c) istuda traktori liikumise ajal kokkuveetavatele tüvedele või haakeseadeldistele ning seista nendel;
- d) lahti haakida palke ja tüvesid enne traktori või vintsi peatumist ja veotrossi lõdvendamist.

83. Ei ole lubatud haakida veotrossi külge tüvesid, mis lamavad teiste tüvede all või on kõvasti kändude vahele surutud.

84. Tüvede pööramise korral takistuste lähedal (kännud, kasvavad puud, kivid) on keelatud viibida kõvera välisküljele ligemal kui 10 m tüvedest.

2. Kokkuvedu traktoriga

85. Pärast tüvede haakimist veotrossi külge on keelatud traktori-vintsi sisse lülitada või traktoriga kohalt liikuda enne silmustaja poolt antud signaali.

86. Traktori liikumisel metsas on keelatud avada kabiini ust ning külgaknast välja pista pead, et seda kasvavate puude vastu mitte ära hüüa.

Traktorid peavad olema varustatud tagasivaatepeegliga.

87. Tüvede juurdetõmbamisel traktorivintsiga ja traktori liikumise ajal raielangil on keelatud:

a) olla traktorile lähemal kui 4—5 m;

b) kohendada tüvede haakimist.

88. On keelatud istuda traktorile ja tulla sealt maha selle liikumise ajal. Samuti on keelatud sõitmine väljaspool traktori kabiini.

89. On keelatud puidu kokkuvedu traktoritega mööda kallakuid, kus nõlvaku langus pikisuunas on üle 12—14° (talvel) ja üle 12—22° (suvel).

90. Puidu kokkuvedu traktoritega risti kallakule ei ole lubatud.

91. Kändude ja puude vahele kinnijäänud tüvesid võib vabastada alles pärast traktori peatamist ja trossi lõdvendamist.

92. Tšokerite ja iga liiki haakevahendite lahtihaakimine võib toimuda alles pärast trossi täielikku lõdvendamist. Lahtihaakimise momendil on keelatud viibida koorma kõrval.

3. Lohistav ja poolrippkokkuvedu vintsidega

93. Looduslike mastidena võib kasutada ainult terveid kasvavaid puid. Mastipuu läbimõõt vintsidega TJI-3 ja TJI-4 kokkuveo korral peab olema ladvapoolest otsast vähemalt 25 sm, aga vintsidega JI-20 ja TJI-5 kokkuveo korral vähemalt 28 sm.

94. Tööline, kes töötab vahetult kokkuveomastide taglastamisel, peab olema varustatud julgestusvööga ja ronimisraudadega.

Ülesroniva töölise abistamise juhuks peavad monteerimistöõde läbi viimiskohal olema tagavaravöö ja varuronimisraud.

95. Mastipuud tuleb kinnitada vähemalt nelja vandiga. Iga vandi pikkuseks peab olema vähemalt poolteist masti kõrgust, arvestamata pikkust, mis on vajalik vandi kinnitamiseks masti ja kännu külge.

Vantide ja plokkide kinnitamine masti koorimata osade külge on keelatud.

96. Vanditrossi läbimõõt vintsidega TJI-3 ja TJI-4 kokkuveo korral peab olema vähemalt 15,5 mm, vintsidega TJI-5 ja JI-20 töötamise korral aga vähemalt 19 mm. Vandid kinnitatakse masti külge niisama kõrgelt kui koormaplokkki. Tühikäigutrossi plokk riputatakse nii, et ta ei puutuks koormaploki vastu.

97. Looduslike mastidena kasutatavate puude taglastamine toimub alles pärast okste ja ladva kõrvaldamist.

98. Kunstlikud mastid tuleb valmistada tervest puidust ja monteerida maas. Mast aetakse püsti trossiga vintsi abil.

Libisemise vältimiseks peab masti alumine osa olema püstiajamise juures kindlalt kinnitatud.

99. Kokkuveomastide püstiajamine ja mastipuude taglastamine pole lubatud üle 6-pallise tuule, paduvihma, tiheda udu (nähtavus alla 50 m) ja kiilasjää puhul.

100. Isikud, kes pole mastide taglastamise tööga otseselt seotud, peavad hoiduma vähemalt 5 meetri kaugusele.

101. Vandid tuleb kinnitada kändude külge vähemalt kolme keeruga, kusjuures viimane keerd tuleb kinnitada klambritega ja trossisulguritega. On keelatud lüüa liiprinaelu või klambreid trossi sisse.

102. On keelatud kinnitada vante ja nurgaplokke lahtikaalutud või koorimata kändude külge, samuti selliste kändude ja puude külge, mille jämedus kinnituskohalt on alla 25 sm.

103. Ülesseatud trosside puhul pole lubatud samaaegselt taglastada või remontida pea- ja sabamasti.

104. Mastiks ettenähtud puu ladva mahavõtmine ja kokkuveomastide taglastamine toimub meistri juhtimisel.

105. Et veotrossi kinni püüda, juhul kui plokid kokkuveomasti küljest lahti tulevad, piiratakse plokid trossist (mille läbimõõt on võrdne koormatrossi omaga) valmistatud kaitsesilmustega.

106. Enne iga vahetuse algust on meister kohustatud kontrollima vintsi ja trossi-ploki süsteemi korrasolekut. Avastatud rikked tuleb kõrvaldada enne töö algust.

107. Vintsidega on lubatud töötada ainult siis, kui kogu trossi-ploki süsteem on tugevasti kinnitatud.

Vints peab olema kinnitatud nii, et ta kokkuveo või laadimise ajal ei nihkuks.

108. Plokid, mille lähedal töötatakse, piiratakse trossi sisenurga poolt kaitsetulpade või trossisilmustega.

Neile trossist moodustatud nurkadele ei tohi viibida ligemal kui 30 m.

109. Trossi külge haagitud tüvede või palkide liikumise ajal peavad töölisel eemalduma nendest 4—5 meetrit kõrvale või taha.

110. Poolrippkokkuveo juures ei ole lubatud viibida kande- või veotrossile ligemal kui 6 m.

Palgi või palkide kimbu maast ülestõstmise hektel on keelatud viibida selle kõikumise piirkonnas (ligemal kui 5 m).

111. On keelatud viibida ja sooritada mistahes töid kokkuveotrosside all.

112. Veotrossi pinguletõmbamine vintsi abil peab toimuma sissehülitatud pörkrattaga.

113. Enne töö algust peab vintsijuht andma kindlaksmääratud hoiatussignaali.

114. Vintsijuhi kaitsmiseks päikese ja sademete eest peab vintsi kohta olema ehitatud varikatus või putka, mis ei takista vintsijuhi liikumist ega piira tema vaatevälja.

115. Tüvede haakimisel veotrossi külge (tšokerdamisel) on keelatud:

- a) haakida veotrossi külge keerdus tšokerit;
- b) haakida tšokereid veotrossi külge risustatud kohas;
- c) asuda veotrossi ja külgehaagitavate tüvede vahel.

IV. OHUTUSTEHNIKA NÕUDEID VÄIKESTE KOMPLEKSBRIGAADIDE TÖÖTAMISEL RAIELANGIL

116. Väikeses kompleksbrigaadis, kus iga tööline teeb mitut eri liiki tööd, tuleb talle õpetada ohutuid võtteid kõikidel tema poolt teostatavatel töödel.

117. Kokkuveoviisidest tingituna peab ettevõtte administratsioon kindlustama, et peetaks kinni järgmistest ohutustehnika reeglitest:

a) laasimata võradega puude kokkuvedamise puhul traktoriga peab traktorist raielangile sõites peatama traktori hoiatusmärgi juures — 50—60 m kaugusel langetajast, andma talle helisignaali ning saama temalt kindlaksmääratud helisignaaliga loa traktori edasilikumiseks puude haakimiskoha juurde.

Andnud traktorile loa sissesõiduks, peab langetaja lõpetama puude langetamise ja asuma koos traktoristiga langetatud tüvede külgehaakimisele.

Selle kokkuveoviisi juures on töötamine raielangil ilma langetaja ja traktoristi vaheliste vastastikuste helisignaalideta keelatud;

b) laasitud võradega puude (tüvede) kokkuvedamisel traktoriga on traktori sissesõit raielangile hoiatusmärgist kaugemale keelatud:

c) vintsi kokkuveol on keelatud silmustada tüvesid ja haakida neid veotrossi külge hoiatusmärgist langetaja pool.

V. PUIDU KOKKUVEDU HOBUSTEGA

118. Kokkuveotee peab olema 2,0—2,5 m lai ning puhastatud raiejäätmetest ja kividest. Kännud ja väljaulatuvad juurikad tuleb maapinnani ära lõigata ning kokkuveotee soostunud kohtadele laduda väiksema läbimõõduga palkidest kate.

Väikese raadiusega (alla 15 m) kõveratel tuleb metsaveoteed laiendada, kuni 4,0—4,5 meetrini.

119. Põikkallakuga teesadel tuleb allamägeservale, käänakutel aga välisservale panna pörkepalgid.

Teed, mis kulgevad rööbiti jäärakute, järsandike või aukudega, tuleb piirata tulpadega, mis ulatuvad vähemalt 0,8 m üle maapinna ja mille vahekaugus on 2,5 m.

Kohtadel, kus jõekallas ja järsakud ei ole kindlustatud, tuleb metsaveotee rajada kalda nõlvajoonest või järsakust vähemalt 2 m võrra eemale.

120. Raielangil tuleb kokkuveotee kõrvale rajada eraldi rada möödasoitmiseks või ehitada kokkuveoteele vastavad möödasõidukohad.

121. Kokkuveoteed tuleb hoida korras.

122. Transpordivahenditele laaditud palgid tuleb tugevasti ketiga kinni siduda.

123. Kallakutel, millede lang on üle 15° (suvel) ja 10° (talvel) peavad veostega hobused üksteisele järgnema vähemalt 100-meetriste vahemaadega suvel ja 200-meetriste vahemaadega talvel.

124. Kõigil lubatud kallakutel peab veotööline veose saatmisel sammuma koorma taga. On keelatud käia koorma kõrval või ees, samuti istuda koormal või hoida hobuseid suu kõrvalt.

125. Viidastel ei tohi toetada palke kätega, õlaga, konksuga või mõnel muul taolisel viisil. Niisugustes kohtades tuleb tee äärde panna pörkepalgid.

126. Koorma mahalaadimisel ei tohi veotööline ega ükski teine isik asuda allamäge-küljel.

127. Teesade algus ja lõpp, kus on vaja pidurdada, tuleb tähistada hoiatusmärkidega.

128. Puidu kokkuveol on keelatud kasutada kartlikke ja perusid hobuseid.

129. Puidu kombineeritud transportimine — maad mööda allalaskmine ja hobustega kokkuvedamine — tuleb samal nõlvakul teostada erinevatel aegadel. Kahe transpordiviisi üheaegselt kasutamine või ükskõik milliste tööde sooritamine üheaegselt samal nõlvakul on keelatud.

130. Metsaveol töötavatel hobustel peavad kõik neli jalga olema rautatud.

VII. METSATRANSPORT

1. Üldnõudeid

230. Ilma tee tegeliku profiilita ja tehnilise passita on keelatud mehhaniseeritud metsaveoteid eksploatatsiooni anda.

Metsaveoteede seisukord peab vastama tehnilise eksploatatsiooni eeskirjadele ning tagama ohutu liiklemise.

231. Metsaveoteel leiduvate ehitiste (sildade, rennide, katete jne.) tehniline seisukord peab tagama selle tee jaoks kindlaksmääratud kandejõuga täiskoormatud koosseisude takistusteta ja avariideta liiklemise.

232. Kaugus metsaveotee ja hoonete, ajutiste ehitiste, metsamaterjali virnade jne. vahel ei tohi olla väiksem kindlaksmääratud lähedusgabariitidest.

233. Veo- ja liikuv koosseis ei tohi laaditult ega tühjana ületada normidega kindlaksmääratud gabariite.

234. Metsaveoteid ja ronge teenindav tehniline personal peab olema varustatud teenistusjuhenditega, teede tehnilise eksploatatsiooni eeskirjadega ning signaalide andmiseks ja pidurdamiseks vajaliku inventariga (vilede, laternate, lippude ja pidurkingadega).

235. Nii laaditud kui ka tühjade vagunite, platvormide, paarikute (paariskärude) ja vagonettide veereda laskmine on keelatud.

2. Metsamaterjali transportimine kitsarööpmelistel raudteedel auru- ja mootorveduritega

236. Rongide liiklemine, jaamade ja ladude tehniline töö ning auruvedurite, mootorvedurite, paarikute, platvormide ja vagunite tehniline seisukord peab vastama 750 mm rööpmelaiusega metsaveoraudteede tehnilise eksploatatsiooni eeskirjade kõikidele nõuetele.

237. Korrasolevate pidurite arv rongis ei tohi olla väiksem kui seda nõuavad tee profiili, rongi kaalu ja kindlaksmääratud pidurdustee pikkuse alusel tehtud arvestused.

238. On keelatud paigutada rongi koosseisu ebaõigesti laaditud paarikuid, platvorme ja vaguneid, samuti koostada ronge, mis ei vasta tehnilise eksploatatsiooni eeskirjadele.

3. Metsamaterjali transportimine auto- ja traktoriteedel

239. Avariideta töötamiseks peab autoteedel, haruteedel ja kõrvalharudel tagama nähtavuskauguse, mis pole väiksem, kui autoteede tehnilise eksploatatsiooni eeskirjades ette on nähtud.

240. Puiduga laaditud autode ja traktorite koosseisu formeerimine ilma jääga ühenduslülita on keelatud.

241. Jääst ülesõidul ei tohi jää paksus — sõltuvalt koormusest, transpordiliigist ja kaugusest liikuvate transpordivahendite vahel — olla väiksem kui on näidatud alljärgnevalt:

	Autodele	Traktoritele
Koormus tonnides	kuni 10	kuni 12,5
Minimaalne kaugus liikuvate transpordivahendite vahel meetrites	35	40
Jää minimaalne paksus sentimeetrites	35	40

242. Jääst ülesõidul on lubatud liikuda ainult ühele poole. Vastasuunas liikumiseks peab olema ehitatud teine tee, mis asub esimesest vähemalt 150 m kaugusel. Iga liikumisriba jääl peab olema 20 m laiuselt lumest puhastatud ning jää paksust seal kontrollitakse süstemaatiliselt.

4. Metsamaterjali transportimine kitsarööpmelistel raudteedel hobujõuga

243. Teedel liikumise korra ja kiiruse ning rakendite koosseisu määrab kindlaks ettevõtte juhtkond.

244. Hobuste käigurada võib olla rööbaste vahel ainult neil teedel, kus juhtiv lang ei ületa 8 ‰. Neil teelõikudel, kus lang on üle 8 ‰, peab hobuste käigurada kulgema rööpmete kõrval.

245. Tee laienemine üle 4 mm ja kitsenemine üle 2 mm ning kõrvalekaldumine tasapinnast tee sirgetel osadel üle 3 mm pole lubatavad.

246. Kui kitsarööpmeline hoburaudtee ristub teiste kasutatavate teedega, tuleb ehitada ülesõidukohad ja panna üles hoiatusmärgid.

247. On keelatud laadida palke vagonetile üle 1 m kõrguse.

248. Teedel, kus juhtiv lang on kuni 15 ‰, peab hoburakendusvagonett olema pidurdatav, ja teedel, kus lang on üle 15 ‰, peavad kõik koosseisu haagitud vagonetid olema pidurdatavad.

Pidurdatavatele vagonettidele tuleb ehitada rõdud pidurdajate jaoks. On keelatud vagonette pidurdada hoobadega, kaigastega või mõnel muul viisil peale spetsiaalsete pidurdusseadeldiste.

249. Horisontaalsetel teesadel lubatakse rakendeid liikuda mitte vähem kui 5 m kaugusel üksteisest, tõusudel ja langudel (kuni 20 ‰) aga mitte vähem kui 15 m kaugusel üksteisest. Eriti ohtlikel teesadel, kus kallakud on üle 20 ‰, nõlvakutel ja kõveratel, mille raadius on alla 50 m, võib sõita ainult üks rakend korraga.

5. Metsamaterjali transportimine hobustega

250. Kahe ja mitmekomplektilise metsaväljaveo liikuv koosseis peab olema varustatud jäiga ühenduslüluga.

251. Järskudel langudel peab liikuv koosseis olema varustatud pidurdusseadeldistega. Metsa väljavedu ilma korrasoleva liikuva koosseisuta ja ilma leideta pole lubatud.

252. Talvel tuleb järskudele langudele liiva puistata.

253. Kõik teed, mis kulgevad mööda nõlvakuid, jäärakuid, järsandikke ja jõekaldaid, ning kõik metsaveoks kasutatavad sillad peavad olema varustatud kaitsetõketega (rattapõrkepalgid, põrkekivid); viidaseid ei tohi teedel esineda.

254. Ei ole lubatud transportida metsamaterjali kinnikülmunud jõgedel ja järvedel, kui jää paksus on alla 20 sm, kui 10 m kaugusel või lähemal on lahvandus või kui jääs on pragusid.

VIII. PEALE- JA MAHALAADIMISTÖÖD

1. Üldnõudeid

255. Mehhaniseeritud ja ratsionaliseeritud metsaveoteede juurde organiseeritakse ülemised ja alumised laod vastavalt metsaveoteede tehnilise ekspluatatsiooni eeskirjade nõuetele. Ladude territooriumil tuleb rangelt kinni pidada ehitiste ja virnade lähedusgabariitidest.

256. Peale- ja mahalaadimis- ning sorteerimismehhanismide remontimine, puhastamine, määrimine ja ülevaatus nende töötamise ajal on keelatud.

257. Vaguni tugipuud ja lidupuud peavad olema valmistatud tervest puidust.

Lidupuude otsad peavad olema varustatud lattrauast konksudega.

258. On keelatud vedada metsamaterjali ilma liikuva koosseisu tugipuud põiki sidumata ja tugevasti kinnitamata, välja arvatud spetsiaalse konstruktsiooniga tugipuud.

259. On keelatud koormata liikuvat koosseisu ja laadimismehhanisme üle kindlaksmääratud kandejõunormide. Kraanakabiinides tuleb üles panna tabelid piirkoormuste kohta, sõltuvalt noole väljasirutusest.

260. Peale- ja mahalaadimiseks etteantud vagunid peavad olema pidurdatud pidurkingade või lõhikliiprite abil.

261. Tööde organiseerimine kahel naabervirnal üheaegselt on keelatud.

262. Ei ole lubatud laadida veoautole palke nii, et nende otsad toetuksid vastu kabiini. Kaugus tüvede või palgiotste ja kabiini vahel peab olema vähemalt 0,5 m.

263. On keelatud viibida palkide liikumise teel, laadimisagregaadi noole ja ülestõstetud raskuse all, veotrosside juures ning laadimisagregaadi ja liikuva koosseisu vahel.

264. Kõik tõsteseadeldiste mehhanismid, mis töötavad väljaspool hooneid, peavad olema varustatud mahamonteeritavate või alaliste varikatustega või putkadega.

265. Laadimiskraanade, masinate ja mehhanismide paigaldamisel, remontimisel ja ümberpaigutamisel tuleb tarvitusele võtta abinõud nende ümberkukkumise või liikumise vastu, näiteks kallaku puhul, tuuie tõttu jne.

266. Nooltega mehhanismide töötamisel või nende ümberpaigutamisel elektriliinide läheduses tuleb kinni pidada järgmistest nõuetest:

a) on keelatud ekskavaatorite, noolkraanade, tõstukite ja teiste taoliste masinate ning mehhanismide töötamine vahetult mistahes pingega (ka kuni 1000 V) elektriliinide juhtmete all;

b) punktis «a» nimetatud masinate ja mehhanismide töötamine elektriliinide läheduses on lubatud ainult sel tingimusel, kui kaugus horisontaali mööda mehhanismi äärmise punkti, koormatrosside või veose ja elektriliini lähima juhtme vahel ei ole töötava mehhanismi-osa maksimaalse väljasirutuse puhul väiksem, kui on näidatud alljärgnevas tabelis:

Elektriliin	Kuni 1000 V	1—20 kV	35—110 kV	154 kV	220 kV
Vahekaugus meetrites (horisontaali mööda)	1,5	2	4	5	6

c) noolega masinate ja mehhanismide ümberpaigutamise korral elektriliinide juhtmete all ei tohi kaugus vertikaali mööda ümberpaigutatava masina või mehhanismi kõige ülemise punkti ja madalaima juhtme vahel olla väiksem, kui on näidatud alljärgnevas tabelis:

Elektriliin	Kuni 1000 V	1—20 kV	35—110 kV	154 kV	220 kV
Vahekaugus meetrites (vertikaali mööda)	1	1,5	2,5	2,5	2,5

Nooltega masinate ja mehhanismide töötamine ja ümberpaigutamine elektriliinide läheduses peab toimuma insener-tehnilise töötaja vahetel juhtimisel.

Kui ei ole võimalik täita punktides «a», «b» ja «c» nimetatud tingimusi, tuleb masinate ja seadmete töötamise või ümberpaigutamise ajaks elektriliinid pinge alt vabastada.

267. Libedad kohad tuleb laadimistööde ajaks jääst puhastada või üle riputada liivaga, räbuga, saepuruga jne.

268. Ühel laadijal on keelatud kanda raskusi, mille kaal on üle 80 kg. Raskusi kaaluga üle 50 kg on ühel laadijal lubatud kanda kuni 60 m kaugusele. Kui kaugus on üle 60 m, tuleb laadijate teele paigutada vahetused või kasutada raskuse ümberpaigutamiseks abiseadeldisi.

Raskuste kandmise piirnorm (tasase horisontaalse pinna puhul) alaealistele ja naistele ei tohi ületada:

10,25 kg — 16—18-aastastele naissoost alaealistele;

16,4 kg — 16—18-aastastele meessoost alaealistele;

20 kg — naistele, kes on vanemad kui 18 a.

M ä r k u s. Alaealisi lubatakse nimetatud raskusi kanda ainult siis, kui see on seotud nende põhitöö täitmisega ja ei nõua rohkem kui $\frac{1}{3}$ alaealise poolt kulutatud tööajast.

Alla 16 aasta vanuseid alaealisi raskuste kandmise töödele ei lubata.

269. Pikamõõduliste esemete kandmine laadijate rühma poolt peab toimuma samapoolsetel õlgadel. Raskus tuleb õlgadelt maha visata käskluse järgi üheaegselt.

270. On keelatud viibida metsamaterjali peale- või mahalaadimisel veerispuude ja lidupuude vahel.

271. Ümarmaterjali mahalaadimisel tuleb võtta tarvitusele abinõud tühjendatavalt platvormilt veose mahaveeremise vastu (äärmiste paljude kiilumine, ajutine sidumine jne.).

272. Metsamaterjali mahalaadimisel raudteepatvormilt, millel on puidust tugipuud, on viimaste läbiraiumine lubatud alles pärast seda, kui äärmised palgid on platvormil kindlalt kinnitatud, kusjuures esmalt raiutakse läbi kaks keskmist tugipuud ja seejärel järjekorras otsapoolsed tugipuud.

273. On keelatud kasutada metsaveoautosid, järelkärusid ja raudteepaarikuid, millel ei ole kindlate vastaspoolt tõmbamisel avanevate lukkudega varustatud spetsiaalseid tugipuud.

274. On keelatud viibida laaditud kaubavaguni avatava ukse või poolvaguni luugi avause kohal.

2. Puidu peale- ja mahalaadimine mehhanismidega

275. Kraanade ülesseadmise kohad tuleb puhastada lumest ning prahist ja nad peavad olema küllaldaselt kõva pinnasega, et poleks karta kraana viltuvajumist ega ümberkukkumist.

276. Teisaldatavate raudteekraanade töötamine mittekorras ja

vastehitatud raudteedel enne viimaste ekspluatatsiooni andmist on keelatud.

277. Metsamaterjali juurdetõmbamine autokraanadega, kasutades noolt ilma polispastita, on lubatud kuni 25 m kauguselt üksnes järgmiste nõuete täitmisel:

a) kraana tõstejõud noole väljasirutuse puhul peab olema kaks korda väiksem kui kraanapassil märgitud;

b) töötross peab asuma täpselt kraana noole pikitelje tasapinnas;

c) laadimisplatsid, mida mööda toimub metsamaterjali juurdetõmbamine, peavad olema planeeritud, kännud ja mättad maapinnani ära lõigatud;

d) metsamaterjali juurdetõmbamine peab toimuma üksnes kindlalt maa peale asetatud piki-aluspuid (veerispuid) mööda, et vältida palkide kinnijäämist;

e) kraana liikumatu osa tuleb juurdetõmmatava veose vastasküljelt veel (peale autriigrite) kahe trossist vandiga tugevasti kunstlike või looduslike tugede külge kinnitada.

278. Kui metsamaterjali laadimisel kasutatakse kraanade ja vintsidega pealetõmbamismeetodit, tuleb palkide tõstmiseks üles seada kald-lidupuud, aga laadimisel üle tugipuude tuleb viimased kindlalt kinnitada vertikaalasendisse. Selle laadimisviisi juures ei ole lubatud inimestel viibida laaditavatel veovahenditel.

279. Autriigrite ülestõstmine või vantide äravõtmine võib toimuda alles pärast kraananoole asetamist transpordiseisukorda.

280. On keelatud alustada veose juurdetõmbamist või ülestõstmist ilma eelnevalt helisignaali andmata.

281. Metsamaterjali laadimisel tõstemehhanismidega on keelatud viibida autokabiinis ja platvormil või vaguni haakeseadisel, samuti ka toetada palkide (tüvede) kimpu kangiga, hoovaga või mistahes muu esemega.

282. Palgi (tüve) või palkide (tüvede) kimbu liikumise juhtimiseks õhus tuleb kasutada pootshaake või spetsiaalseid nõõrist ohje.

283. Kraanade töötamise ajal ei tohi keegi peale laadijate viibida metsamaterjali peale- ja mahalaadimistsoonis.

284. Metsamaterjali laadimine neljateljelistesse poolvagunitesse ja platvormidele gabariidi I-B ülemise kitsama osa ärakasutamisega («mütsiga») peab toimuma mehhanismide abil.

Mehhanismide puudumise korral toimub «mütsiga» laadimine metsamaterjali etteandmise teel spetsiaalsetele estakaadidele või siis raudteesüvendites, mille ülemine tase peab olema poolvaguni gabariidi kõrgusel.

285. Poolvagunite ja platvormide «mütsiga» laadimise ja tühjendamise kohad peavad olema varustatud seadeldistega, mille abil väldi-

takse metsamaterjali mahavarisemine peale- ja mahalaadimisel ning kindlustatakse laadijatele soodus ja ohutu töötamine.

286. Metsamaterjali «mütsiga» peale- ja mahalaadimisel on keelatud kasutada seadeldisi, mida pole katsetatud tehnilises komisjonis ettevõtte peainseneri (tehnilise juhataja) juhtimisel ja ametiühingu töölis-komitee esindaja osavõtul.

287. «Mütsiga» peale- ja mahalaadimise viisid ja tehnoloogia tuleb olemasolevaid mehhanisme ja seadmeid arvestades välja töötada, ettevõtte peainseneri poolt kinnitada ja ametiühingute nõukogu tehnilise inspektoriga kooskõlastada.

288. Enne vaguni ülemise osa laadimisele asumist tuleb kohale asetada seadeldised «mütsi» kujundamiseks ja käsipuudega sillused, mille peal töölised laadimise ajal viibivad, ning püstitada redelid sillustele pääsemiseks.

289. On keelatud ümarmetsamaterjali «mütsiga» laadimine 6-pal-lise ja tugevama tuulega, paduvihma, tiheda udu (nähtavus alla 50 m), tuisu ja lumetormi ajal, samuti ka jäätunud palkide «mütsiga» laadi-mine (käsitsilaadimise korral).

3. Tüvede kimplaadimine kimbu pealetõmbamise ja ülestõstmisega

290. Enne laadimist tuleb ülemisse lattu aegsasti jätta kõrged kändud kald-lidupuude ülesseadmiseks, laoplatz ise tuleb aga ette valmistada tüvede paigutamiseks.

291. Teisaldatavad nooled tuleb kinnitada kolme trossist vandiga, mille pikkus on kaks korda suurem noolte kõrgusest ja jämedus vähe-malt 19,5 mm, tervete kooritud kändude külge, mille kõrgus on 1 m ja läbimõõt vähemalt 30 sm.

292. Looduslikud mastid tuleb valmistada ainuüksi tervetest toores-test kasvavatest puudest, teisaldatavad mastid aga palkidest, pikku-sega 8—10 m ja ladvaotsa läbimõõduga vähemalt 28 sm. Looduslikud ja teisaldatavad mastid kinnitatakse kahepoolse laadimise korral nelja vandiga, mille pikkus on 16—20 m ja mis on valmistatud trossist, jämedusega vähemalt 19,5 mm. Teisaldatavad mastid tuleb kaevata maasse vähemalt 1 m sügavusse. Mastide ülemised otsad peavad oma-vahel olema ühendatud trossiga, mille läbimõõt on vähemalt 15,5 mm.

293. Vantide pingutamine peab toimuma ainult kruvipingutajatega. Vantide pingutamine kangidega, teivastega või muul viisil on keelatud.

294. Töötrosside ja vantide jätkamine on keelatud. Trossi kvaliteet peab vastama käesolevates eeskirjades p. 20 esitatud nõuetele.

295. Tüvede laadimisel kimpudena pole lubatud kasutada kokkuveo-tractorit, mille vintsi friktsioonide pidurid pole korras või mis töötab

ilma akustiliste või visuaalsete signaalideta. Tüvede laadimisel kimpudena peavad töölisel olema varustatud signaliseerimisvahenditega. Haakijate signaale peab traktorist dubleerima.

296. Laadimise puhul ülestõsteviisil peab ülestõstetud tüvede kimp olema tasakaalustatud ja tugevasti kinnitatud.

297. Järelekärga veoauto tagurpidi ajamisel ülestõstetud tüvede kimbu alla peab kaugus tüvede otste ja kabiini seina vahel olema vähemalt 0,5 m.

298. Ülestõstetud tüvede kimbu alt ei ole lubatud veoautol läbi sõita ega töölistel läbi käia.

299. Traktoritega ТДТ-40 ja ТДТ-60 on keelatud tüvede kimpu üles tõsta traktori liikumise jõul. Kimp tuleb üles tõsta üksnes vintsi abil, laskmata traktorit otsale püsti kerkida.

Tüvede kimbu tõstmine traktoritega C-80 ja C-100 on lubatud traktori liikumise abil.

300. Lubatav maksimaalne töökoormus traktori kohta polüspastide kasutamise puhul ei tohi tüvede laadimisel kitsarööpmelise raudtee paarisplatvormidele ületada 20 ja pikendatud kärudega veoauto-
dele — 14 t.

301. Tüvede kimplaadimise seadeldist tuleb pärast monteerimist katsetada viie minuti vältel meistri isikliku järelevalve all koormusega, mis ületab 25% võrra tema normaalse tõstejõu.

Seadeldise perioodilised katsetused peavad toimuma mitte harvem kui 1 kord iga 10 päeva järel.

302. Meister on kohustatud iga päev kontrollima töötrosside, konksude ja plokkide tehnilist seisukorda ning seadme kõikide sõlmede kinnituse tugevust.

Rikete esinemise puhul trossi-ploki süsteemis pole seadeldisega töötamine lubatud.

303. Trossi-ploki süsteemi töötamisel on kimbu koostamise ja laadimise ajal keelatud:

a) viibida kimbu ümberpaigutamise teel, selle ees või taga ligemal kui 15—20 m;

b) seista plokkide, mastide ja polüspastide juures, käia üle liikuvate töötrosside, viibida töötavate vantide joonel ja astuda nende peale;

c) seista või liikuda trossi-ploki süsteemi ja polüspasti tsoonis vähem kui 10 m kaugusel nendest;

d) seadeldise töötamise ajal kohendada kimbu ümber olevaid trosse või teisi seadiseid.

304. Kimbu ülestõstmisel ja asetamisel veoautole või kitsarööpmelise raudtee paarisplatvormile on keelatud:

a) seista või käia ülestõstetud kimbu all;

- b) viibida veoauto kabiinis ja astmelaudadel;
- c) veoautot üle vaadata või remontida;
- d) reguleerida järelkäru liikumist tõmmitsate käsitsi pingutamise teel ning kimbu all koormapakku ja tugipuid õigesti seada;
- e) seista autoplatvormil või kitsarööpmelise raudtee paarisplatvormil;
- f) jätta tüvede kimp ülestõstetuna seisma lõunavaheajaks või töö lõpul.

305. Laadimisseadeldis peab töötamise ajal olema otste ja külgede poolt tähistatud hästinähtavate hoiatusmärkidega, mis kannavad pealkirja «Läbisõit ja läbikäik keelatud».

Keelumärgid seab üles ja võtab maha laadimise eest vastutav isik.

306. Ööpäeva pimedal perioodil peavad töökohad olema hästi valgustatud, milleks pannakse iga 20—30 m tagant kummalegi poole üles vähemalt 4 elektrilampi à 300 W.

4. Töötamine kaabelkraanadega

307. Kaabelkraanade monteerimisel ja ekspluateerimisel on keelatud kasutada maste, trosse, plokkide ja teisi detaile, mille kulumus on lubatavast suurem, mis on korrast ära või ei vasta tõstekraanade ehitamise ja ohutu ekspluateerimise eeskirjadele.

308. Kaabelkraana kasutamine tüvede laadimiseks on lubatud alles pärast seda, kui meister on kontrollinud kraana mastide, kinnituste, plokkide ja vantide kvaliteeti ja õiget monteerimist ning kraanat on proovitud koormuse all. Kaabelkraana ümberpaigutamise puhul võtab meister selle monteerijate brigaadilt vastu alles pärast kõigi puuduste kõrvaldamist, mis ilmnesid kraana koormuse all proovimise juures.

309. Kaabelkraana töötamise ajal peab ohtlik tsoon olema piiratud hästinähtavate signaalidega. Vankri liikumise ajal on tööliste viibimine selles tsoonis keelatud.

310. Ööpäeva pimedal perioodil peab valgustus ülemise lao maanalal ning vintsijuhtide ja haakijate töökohtadel olema niisugune, et see vastaks valgustusnormidele (lisa nr. 2) ega pimestaks silmi.

311. Remondi või rikete kõrvaldamise ajaks peab veosevanker koos töötrossiga olema alla lastud. Kaabelkraana rippseadise abil pole lubatud töölisti vankri remontimiseks üles tõsta.

312. Kaabelkraana abil veoautole või raudteepaarikule tüvede kimbu pealelaadimise ajal on keelatud viibida veoauto või paariku juures ning kätega reguleerida kimbu laadimise suunda. Töölised peavad olema varustatud tugeva nõõriga või varre otsa asetatud korraliku ning teritatud pootshaagiga.

313. Vahetuse lõppedes tuleb vahekäigud ja töökohad puhastada

okstest, latvadest, prahist ja lumest ning üle anda teisele vahetusle või meistrile.

5. Töötamine 7,5-tonnise tõstejõuga (KKY-7,5) pukk-konsoolkraanal

314. On keelatud asetada kraana alusteid talvel läbikülmunud pinnasele või värskelt kaevatud tihendamata pinnasele ilma alust eelnevalt kinni tampimata.

315. Et kinnitamata kraana tuule või intertsi mõjul iseenesest liikuma ei hakkaks ega rööbastelt maha ei jookseks, ei ole lubatud kraanal töötada, kui kraana alustee lõppu lao mõlemasse serva pole asetatud spetsiaalseid tugesisid.

316. Kraana abil metsamaterjali virnastamisel tuleb äärmised kimbud (virnapea) enne kohaleasetamist rekvisiittraadiga kinni siduda.

317. On keelatud ekspluateerida kraanat:

a) ilma rööpahaarmeteta, mis on ette nähtud kraana kinnitamiseks tema seisuperioodil töö vaheajal (tuuletõukekaitsmeteta);

b) ilma kaitsekilpideta kraana kandevankrite otstel, mis ümbritsevad rööpapead mitte üle 20 mm laiuse piluga nende vahel; samuti ilma seadeldiseta lume ja jää kõrvaldamiseks kraana alustee rööbaste pealispinnalt;

c) ilma automaatse ja tehniliselt korras elektromagnetpidurita kõikidel kraanatel ja veost liigutatavatel mehhanismidel;

d) ilma otslülititeta, mis piiravad veosevankri käiku rööbastalal ja kraana käiku kraana alusteedel;

e) ilma veose tõstmise piirajateta konksu ülemises ja alumises piirasendis;

f) ilma tugedeta rööbastala otstel.

318. Tööliste töötamine vastuvõtukasseti juures, kuhu tõugatakse transportöörilt palgid, ei ole lubatud.

319. Kaugus kassettide vahel, kus toimub trosside ümberpanek metsamaterjalile, ja kassettide vahel, kuhu tõugatakse metsamaterjal transportöörilt, ei tohi olla väiksem mahatõugatavate palkide kahekordsest pikkusest.

320. Kraana remont peab toimuma ettevõtte administratsiooni poolt spetsiaalselt väljatöötatud ohutustehnika eeskirjade kohaselt ning mehhaaniku vahetel juhtimisel.

6. Autotõstukid

321. Autotõstukid peavad töötama tasandatud platsidel. Autotõstukite töötamine puitlaudistel on lubatud sel tingimusel, kui nendel on

kahekordne tugevusvaru, mis on välja arvestatud autotõstuki ja veose kaalu alusel.

322. Autotõstuki kahvelhaarmed peavad asuma samal horisontaaltasapinnal.

Autotõstukid peavad olema varustatud vahetatavate haarmete korrasoleva komplektiga; haarmete kasutamise määrab meister (mehaanik) vastavalt materjali liigile.

323. Veosed tuleb haarata või laduda autotõstuki kahvelhaarmetele nii, et veos pealelaadimise, ülestõstmise, transportimise, allalaskmise ja mahalaadimise ajal maha ei kukuks. Raskekaalulised ja kogukad veosed tuleb tugevasti kinnitada (tõsteseadise külge siduda).

324. Lubatavad koormused määratakse kindlaks vastavalt veose raskuspunkti asetusele autotõstuki passis näidatud andmete järgi.

Tõstetava veose kaal ei tohi ületada autotõstuki tõstejõudu.

325. Tõstmiseks ettenähtud veoste asetus peab võimaldama nende vaba haaramist ilma neid kohalt nihutamata.

326. Kahvliga tuleb veost haarata, kui raami kallak on «endast eemale». Veose tõstmine aga võib toimuda ainult raami kallakuga «enda poole». On keelatud tõstmise juures kallutada «endast eemale» raami, mille kahvilil on veos.

327. Autotõstuki liikumise ajal on keelatud veost tõsta, alla lasta või kallutada.

328. Transpordiasendis peab autotõstuki raam olema kallutatud tahapoole, veos aga peab olema tõstetud 30—40 sm kõrgusele maast. On keelatud transportida veost, mis on tõstetud kõrgemale kui 1 m.

329. Autotõstuki astmelaudadel ja veoseplatvormil ei ole lubatud vedada inimesi; samuti on keelatud asuda tõstetavale veosele või rippuda selle küljes tasakaalustamise eesmärgil.

330. Kogukate veoste transportimisel, mis takistavad juhil teele vaatamist, peab autotõstuk liikuma tagurpidikäiguga, või tuleb määrata tööline signaliseerimiseks.

7. Lihtsamad tõsteseadeldised

331. Tõsteplokkidel peab olema kaubamärk, mis näitab nende kandejõudu. Kaubamärgi puudumise korral tuleb plokkide kandejõud kindlaks määrata katsetamise teel.

Trossi suuna muutmiseks kasutatavad juhtplokkid peavad olema kandejõuga, mis vastab pealejooksva ja ärajooksva trossi jõudude geomeetrilisele summale.

332. Tungraudade vabastamine ülestõstetud veose alt ja nende ümberpaigutamine on lubatud alles pärast veose kindlalt kinnitamist

ülestõstetud asendisse või pärast veose asetamist tugevale ristpakku-dest alusele.

333. Kang- ja latt-käsitungrauad peavad olema varustatud seadeldisega, mis hoiab ära veose allavajumise pärast kangile või käepide-
mele vajutamise lõpetamist.

334. Elektriajamiga tungrauad peavad olema varustatud seadeldi-
sega, mis äärmistes seisudes (ülemises ja alumises) lülitab automaat-
selt mootori välja.

335. Hüdraulilistel ja pneumaatilistel tungraudadel peavad olema
tihedad ühendused, mis veose tõstmise ajal hoiavad ära vedeliku või
õhu väljavoolamise töösilindritest.

Hüdraulilised ja pneumaatilised tungrauad peavad olema varus-
tatud seadeldistega (tagasivooluklapp, diafragma), mis tagavad varva
aeglase ja rahuliku allavajumise või tema seismajäämise, juhul kui
vedeliku (õhu) juurdevoolu torud saavad vigastada.

336. Tigu- ja latt-tungraudadel peab olema pidurdusseadeldis, mis
väldib kruvi või lati väljatulekut.

Tungraudade pesade tugipind peab omama kuju, mis ei lase üles-
tõstetud veoseid maha libiseda.

337. Tungraudade katsetamine nende perioodilise tehnilise ülevaa-
tuse juures peab toimuma staatilise koormusega, mis ületab passis
märgitud piirtõstejõu vähemalt 10% võrra. Tungraud peab selle koor-
muse all olema 10 minutit, kusjuures tema kruvi (latt, varb) peab
olema välja nihutatud äärmisse ülemisse seisu.

8. Metsamaterjali peale- ja mahalaadimine käsitsi

388. Pikamõdulised metsamaterjalid tuleb veovahenditele laadida
mööda veerispuid veeretamise teel kõite abil, lingumeetodil või spet-
siaalsete (stalingradi) pootshaakidega.

339. Lühimõduliste metsamaterjalide laadimist veovahenditele ei
ole lubatud tugevate treplaudadeta (trappideta).

340. On keelatud metsamaterjalide peale- ja mahalaadimine ilma
kangide, pootshaakide, konksude, kõite jt. seadeldiste abita.

9. Metsamaterjali sorteerimine, palkide virnastamine ja virnade lahtiveeretamine

341. Kõikide palgitransportööride äärde tuleb sorteerimistööliste
jaoks ehitada selliste käsipuude ja ääristega kõnniteed, mis ei sega
töötamist. Kõnniteele pääsemiseks ehitatakse käsipuudega trepid.

342. Transportöörist ülekäimiseks tuleb ehitada käsipuudega sillad.

343. Palkide mahatõukamisel transportöörilt virna ja nende veeretamisel virna mööda tuleb kinni pidada järgmistest reeglitest:

a) ei tohi põik- ja pikitransportöörilt palke virna tõugata, kui ei ole kohale asetatud suunavaid lidupuid;

b) palkide liikumise teele ja nende mahatõukamiskoha juurde ei tohi jätta varem mahatõugatud palke, notte, prahti ja muid kõrvalisi esemeid.

344. Sidepidamiseks mootorikabiinis töötava motoristi ja palgitransportööril töötavate tööliste vahel peab olema korraldatud niisugune signalisatsioon (elektriline, automaatne või heliline), mis võimaldab mistahes kohast anda signaale hõlpsasti ning kiiresti kogu palgitransportööri ulatuses.

345. Virnaaluse jaoks eraldatud plats peab olema planeeritud ja tasandatud. Virna laotakse tihendatud pinnasel tugevatele virna-aluspudele. Nõrkadel pinnastel tuleb aluspude alla laduda kütte- ja madalasarvitud kate.

346. Virnade stabiilsuse kindlustamiseks peab administratsioon valvama selle järele, et:

a) kaugus äärmiste vahelattide vahel oleks virna laiust pidi 3,5—4,0 m piirides;

b) palgid laotaks virna tüügastega eri suunas;

c) vahelattid oleksid vertikaaljoonel üksteise peal ja virna peas oleks vähemalt kolm vahelatti;

d) vahelattide otsad oleksid vaheliti vähemalt 1 m võrra ja omavahel metallriiskadega kinnitatud ning et kimplaovirnas oleksid iga kimbu vahel vertikaalvahelattid.

347. Tugeva tuule (6 palli), paduvihma ja tiheda udu puhul tuleb üle 1 m kõrguste virnade ladumine ja lammutamine katkestada.

348. Virnade ladumise ja lammutamise ajaks tuleb kõikidesse vahelkääkudesse ja läbisõiduteedele üles panna hoiatusmärgid.

349. Virnade mehhaniseeritud ladumisel ja lammutamisel tuleb kasutada ainult iseavanevaid tropikkomplekte.

350. Metsamaterjali virnastamisel on keelatud kimpudega nende ülestõmbamisel kaasa minna, neid liikumise peal kohendada või trossi pootshaagiga, kangiga või muude vahenditega kõrvale juhtida.

351. 5,5-meetriste ja pikemate palkide mehhaniseeritud virnastamisel ei tohi virnade kõrgus ületada:

a) vahelattidega virnadel 10 m,

b) vahelattideta virnadel 8 m.

Kui palkide pikkus on alla 5,5 m, ei tohi virnade kõrgus olla suurem virnastatavate palkide poolteisekordsest pikkusest.

Kihi kõrgus kimplaovirnades ei tohi olla üle 1 m.

352. Umarmetsamaterjali käsitsivirnastamisel ei tohi virnade kõrgus ületada 2 m. Palgid tuleb laduda iga rea vahele asetatavatele vahelattidele, millel on õnarad äärmiste palkide jaoks.

353. Virnade vahemaa peab olema vähemalt 2 m ja seda ei tohi täis kuhjata mahakukkunud palkidega, okstega ega muude esemetega.

354. Virna kallak peast pära poole ei tohi olla suurem kui 4 sm 1 m kohta.

355. Virna pea ja pära peavad olema järsud ning sissepoole libamisi; selleks tehakse virna iga uus rida ühe palgi läbimõõdu võrra eelmisest lühem. Virna pära pole lubatud viia transportööridele või vesirennidele ligemale kui 5 m.

356. Tööliste viibimine vahelattideta virnadel on absoluutselt keelatud.

Tööliste ronimine vahelattidega virnadele ja laskumine nendelt on lubatud ainult päraotsast või küljelt, virna najale pandud redelit mööda. Tõmbetrossi liikumise hetkel on virnale ronimine ja sellelt laskumine keelatud.

357. Enne virna lammutamisele asumist talvisel ajal tuleb nii virnalt kui ka vahekaikudest lumi ära rookida.

358. Viltuvajunud virnade lammutamine peab toimuma meistri isiklikul järelevalvel ainult päeval ning varem väljatöötatud tehnoloogia järgi.

Niisuguste virnade lammutamise tehnoloogia peab kinnitama ettevõtte peainsener või tema ülesandel metsapunkti, lao jne. tehniline juhataja.

359. Kimplaovirnad tuleb lammutada ainult mehhaniseeritud viisil.

360. Kimplaovirnade astmelisel lammutamisel tuleb tarvitusele võtta abinõud palkide allaveeremise vastu äärmistest kimpudest ja üldse kogu virna varisemise vastu sel hetkel, kui tropid haaravad järgmise kimbu.

361. Palkide mehhaniseeritud allaveeretamisel kimplaovirnadest võib anda mehhanismi töösseülitamise signaali alles pärast seda, kui haakijad on taandunud virna pära poole vähemalt 5 m kaugusele.

362. Vahelattideta virnade lahtiveeretamine võib toimuda ainult mehhaniseeritud vintsiitropide külgehaakimise teel virna külgedelt väljaulatavatele palgiotstele. Vahelattideta virnade käsitsi lahtiveeretamine on keelatud.

363. Kimbu liikumise puhul vahelattideta virnal peavad töölised sellest eemalduma naabervirnade taha, viimaste puudumisel aga 30 m kaugusele.

364. Virnade lahtiveeretamisel on keelatud võtta palke alumistest ridadest, enne kui ülemised read on ära võetud; samuti pole lubatud teha vertikaalseid seinu.

365. Ei ole lubatud lammutada virna alt ärakaevamise teel või siis, kui seal leidub ripnevaid palke. Vahelattideta virna lammutamisel tuleb säilitada palkide ohutu kallaku nurk kuni 40° suuruses.

IX. OHUTUSTEHNIKA ÜLDREEGLID MEHHAANILISTE LÖIKERIISTADE JA ELEKTRIMEHHAANISMIDE KASUTAMISEL

366. Töödel kasutatavad tööriistad peavad rangelt vastama kinnitatud tehnilistele nõuetele.

367. Metsapunkti (tsehhi) meister ei tohi lasta töölisi töötada mittekorras käsi-tööriistadega ning on kohustatud rikkiläinud tööriistad viivitamatult asendama uutega.

368. Käsi-löikeriistade (bensiinimootor- ja elektrisaed, kahemehe-saed, oksalõikajad, kirved jm.) kandmiseks (vedamiseks) töökohale ja tagasi on ettevõtte administratsioon kohustatud töölisi varustama spetsiaalsete ümbristega.

369. Ühest kohast teise siirdumisel peab bensiinimootor- ja elektrisaagide ning oksalõikajate saagimisaparaat olema seisma pandud.

370. On keelatud vahetada saeketti elektrisael enne kaabli ühendusmuhi lahutamist ja bensiinimootorsaal mootori töötamise ajal.

371. Ettevõtte administratsioon on kohustatud eraldama bensiinimootorsaagide ja -oksalõikajate hoidmiseks ja remontimiseks spetsiaalsed tulekindla põrandaga ruumid.

372. Enne elektrivoolu lülitamist kaablivõrku tuleb teiseldatavat elektriijaamast anda helisignaali, mis on hästi kuuldav elektrisaagide motoristidele.

Kaablivõrgu pingestamine võib toimuda alles pärast seda, kui on saadud vastuseks helisignaali elektrisaagide motoristidelt.

373. Kõik puudutuse ulatuses olevad elektriijaamade ja seadmete metallosad, mis võivad isolatsiooni rikke tõttu sattuda pinge alla, peavad olema varustatud maandava kaitseseadeldisega, mis on tehtud vastavalt «Maandamise eeskirjadele».

374. Maandustakistuse suurus mistahes aastaajal ei tohi reeglilikohaselt ületada 4 oomi.

375. Maandava juhtmestiku ühendused peavad tagama kindla kontakti. Maandavad juhtmed peavad olema aparaatide ja masinate korpuste, maandite jne. külge ühendatud kindlate poltliidetega või keevituse teel.

376. Elektriijaam ja jaotuskilp peavad olema kindlalt kaitstud atmosfääriliste sademete eest.

377. Ei ole lubatud ümber paigutada töötavat teiseldatavat elektri-

jaama, samuti kokku panna ja teisale kanda pinge all olevat kaabli võrku.

378. Teisaldatava elektriijaama elektrimehhaanik on kohustatud enne iga vahetuse algust kontrollima kogu kaablivõrgu korrasolekut ning maandava soone ühendust elektrisaagide, oksalõikajate, generaatori jne. korpustega. On keelatud lülitada elektrivõrku elektrisaage ja oksalõikajaid, enne kui pole kontrollitud kaabli maandava soone töötamise usaldusväärsust mõlemast otsast.

379. Elektriikaabli üksikute osade ühendamine ja külgelülitamine toimub üksnes korras ühendusmuhvide abil. Ei ole lubatud lülitada kaablit muhvi külge, torgates kaablisoonte paljastatud otsad muhvi kontaktipesadesse ning kinnitades need sinna tuletikkudega, laastudega, puidukildudega või muude vahenditega.

380. Kaablivõrgu asetamisel märgadele ja soostunud raielankidele tuleb kaabel riputada puutüvede või ritvade külge.

Teedega, kokkuveoteedega jne. ristumiskohtades tuleb kaabel riputada vähemalt 4 m kõrgusele või kaevata 30—40 sm sügavusse maasse ning katta kindlalt laudisega.

381. Elektriseadeldiste paljad volujuhtivad osad (isoleerimata juhtmed ja latid, vinnaklülitite ja kaitsmete kontaktid, masinate ja aparatuuride klemmid jne.), mille juhuslik puudutamine on võimalik, peavad olema kindlate kaitsevarjudega kaitstud.

Ei ole lubatud pärast valgustusarmatuuri, elektrimootorite ja teiste volutarbijate demonteerimist juhtmete või kaablite otsi isoleerimata jätta.

Vinnaklülitid tuleb varustada kestadega, millel ei ole lahtisi auke ega pilusid käepidemete ümberasetamiseks, ja sulgeda lukustatavatesse kastidesse. Vinnaklülitite metallkestad peavad olema maandatud. Vinnaklülitid ja teised lülitusseadmed ei tohi väljalülitamisasendis oma liikuvate osade raskuse mõjul ahelat ise ühendada; seadeldiste liikuvad osad aga ei tohi seejuures pinge all olla.

382. Elektriseadmete volujuhtivate osade kaitsed (kaaned, kestad, ukсед jm.) ei tohi ilma spetsiaalsete võtmeteta ja tööriistadeta olla kõrvaldatavad või avatavad.

383. 110 V ja kõrgema pinge puhul tuleb valgustusarmatuur ja üldvalgustuslampide pesad riputada vähemalt 2,5 m kõrgusele. Juhul kui on vaja lampe riputada madalamale kui 2,5 m põrandast, tuleb kasutada mitte üle 36 V pinget.

Vigastatud isolatsiooniga lambipesasid ja metallpesasid ilma valgustusarmatuurita ei tohi kasutada.

384. On keelatud kasutada kohaliku valgustuse lampe käsi-kandelampidena.

Kandelampide jaoks ei tohi tavaline pinge olla üle 36 V, kuid

ruumides, kus elektrivooluga kahjustamise oht on eriti suur (eriti niisked kohad, kaevikud, ülemaatuskanalid garaažides ja depoodes, kaevud, metallreservuaarid, katlad jne.), ning väljaspool ruume — mitte üle 12 V. Käsi-kandelamp peab olema varustatud kaitsva metallvõruga ja pistikuga, mis takistab lambi lülitamist 110 V ja kõrgema pingega võrku ühendatud pistikupesasse.

Kõikides kohtades, kus võib kantavaid voolutarbijaid ohutult võrku lülitada, tuleb üles panna vastavad sildid.

385. Pistikühendused (pistikupesad, pistikud), mida kasutatakse pingetele 12 ja 36 V, peavad konstruktsioonilt erineva tavalistest, pingetele 110 ja 220 V ettenähtud pistikühendustest ning peavad takistama 12 ja 36 V pistikute lülitamist eksikombel 110 ja 220 V pistikupesadesse.

Pistikühendused 12 ja 36 voldile peavad oma värvuse poolest teravalt erineva 110 ja 220 V pistikühenduste värvusest.

386. 36-voldist ja madalamat pinget nõudvate lampide ja tööriistade toitmine peab toimuma transformaatorist, millel on eraldi primaar- ja sekundaarmähised. Transformaatori kere, samuti klemmide toodud juhe või sekundaarmähise neutraalpunkt peavad olema maandatud enne transformaatori lülitamist võrku.

Ohutu pinge saamiseks on keelatud kasutada autotransformaatoreid või lisatakistusi.

Kantavat transformaatorit ja sagedusmuundajat ei tohi panna katlakere, metallreservuaaride jne. sisse. Igasuguste tööde juures peab kantav transformaator või sagedusmuundaja asuma väljas.

387. Töökohtade valgustamiseks tuleb helgiheitjad üles seada nii kõrgele ja valgustelje sellise kallaknurga all, et see hoiaks ära valguskiirte pimestava toime.

388. Elektrimontöörid ja elektrimehhaanikud, kes teenindavad elektriseadeldisi metsavarumisel, peavad olema varustatud dielektriliste kummikinnastega ja -kalossidega.

Individaalseid kaitsevahendeid tuleb perioodiliselt tingimata katsetada kehtivate normidega määratud tähtaegadel.

Pärast igakordset katsetamist tuleb kaitsevahendid märkida temp-liga, mis näitab katsetamise kuupäeva.

On keelatud kasutada kaitsevahendeid, mis ei ole katsetustel olnud või mille katsetamise tähtaeg on möödas.

389. Saeterituspingil töötades on keelatud:

- a) töötada ilma smirgelkäia kaitsevarjuta,
- b) töötada ilma kaitseprillideta.

390. Saeterituspinkidele tuleb monteerida seadeldis tolmu äraimemiseks.

391. Kõik saeterituspingid tuleb varustada läbipaistva kaitseekraaniga ja tööriistade teritamisel kasutatava toega.

392. Iga uut smirgelkäia tuleb pärast pingile monteerimist proovida tööpöörete arvu juures vähemalt 5 minuti vältel. Proovimise juures peab kaitsekest tingimata peal olema. On keelatud töötada pinkidel, kus smirgelkäiad on pragunenud või töötavad ebaõige ringkiirusega.

X. OHUTUSTEHNIKA NÕUDED VAIGUKOGUMISTÖÖDEL

393. Vaigutustöid ja vaigu kogumist pole lubatud läbi viia ettevalmistamata vaigutuslankidel, kus on kõrvaldamata rippuvad, murdunud ja mädanenud puud ning oksad.

394. On keelatud teostada vaigutustöid ja vaigu kogumist lankidel, kus toimub puude langetamine.

395. Lõikajad peavad olema varustatud kaitseprillidega ja presentkottidega terade, luiskude ning petrooleumipudeli kandmiseks.

396. Karride korbastustöödel, mis toimuvad kõrgemal kui 1,5 m maapinnast, varustatakse lõikeinstrument (liimeister) spetsiaalse kaitsekilbiga.

Karride tegemisel üle 1,5 meetri kõrgusele kasutatakse redeleid.

397. Vaigutustöödel kemikaale kasutades eraldatakse kloorlubja ja väävelhappe hoidmiseks spetsiaalne hästi õhutatav ruum.

Kloorlubi tuleb hoida tihedalt suletavates vaatides, takistades sellega sisemise niiskuse tekkimist, ja väävelhappe raudvaatides või spetsiaalsetes põimitud ümbrisega ja lihvitud korgiga pudelites.

Väävelhappe hoiukohtadesse tuleb välja riputada sildid: «Ettevaatust — väävelhape». Samuti peavad seal olema puhtad kaltsud, soodalahus ning vajalik sooda ja puhta vee tagavara.

398. Väävelhappe ja kloorlubja, nendest valmistatud igasuguses tihedusastmes pastade, samuti keemiliste haakide ning keemiliseks vaigutuseks kasutatava eririetuse hoidmine eluruumides ning üldkasutatavates kohtades on keelatud.

399. Kloorlubjapasta tuleb anda töölistele valmis kujul puust vaatides.

400. Kloorlubjapasta valamine instrumenti (keemilisse haaki) peab toimuma spetsiaalse kopaga ja läbi sõelaga varustatud leetri.

401. Vaigutustöödel, kus kasutatakse väävelhapet, peab tööline (lõikaja) olema varustatud spetsiaalse instruksiooniga väävelhappe käsitlemiseks ja neutraliseerivate vahenditega (5%-line söögisoodalahus, puhas vatt).

402. Väävelhappe valamine vaadist või pudelist väikesesse spetsiaalsesse taarasse peab toimuma sifooni abil läbi erilise lehtri.

403. Väävelhappe segu valmistamiseks võib lisandina kasutada ainult pulbritaolist ja õhukuiva kaoliini.

Happe valamine või happe ja kaoliini segu valmistamine tsinkpanges on keelatud. Raudpang, milles valmistatakse segu, asetatakse maasse kaevatud süvendikku.

404. Väävelhappe segamine veega on keelatud.

405. Väävelhappest ja kaoliinist valmistatud pastat kantakse spetsiaalsetes happekindlates pudelites või kindlalt suletavate kaantega metallist nõudes.

406. Kõik töölised, kes on seotud väävelhappe või kloorlubja transportitöödega või nende ainete kasutamisega, peavad olema varustatud spetsiaalse kaitseriietusega.

407. Vaigu kogumiseks kasutatakse pangesid, mahuga mitte üle 10 kilogrammi. Vaiguga täidetud pange kandmise kaugus ei tohi ületada 250 meetrit.

408. Laod ajutiseks vaigu hoidmiseks vaigukogumiskohtades peavad omama loomuliku tõmbeventilatsiooni ja olema varustatud ettenähtud tulekaitsevahenditega. On keelatud süüdata suitsuahje ja lõkkeid lähemal kui 100 m ladudest.

409. Vaiguga täidetud vaatide laadimiseks regedele või vankritele ning nende mahalaadimiseks peab kasutama kuuse- või männipuidust lidupuid, läbimõõduga mitte alla 14 sm ja pikkusega mitte alla 3 m, mille otstesse on kinnitatud haardekonksud. Laadimisel autodele peab kasutama tugelega lidupuid, mis takistavad vaatide tagasiveeremist.

Vaiguga täidetud vaatide peale- ja mahalaadimine ilma lidupuudeta on keelatud.

410. Vaigu veoks järskudel langustel peavad vankrid olema varustatud pidurseadeldistega.

411. Ettevõttele kuuluvate auto- ja hobuteede sildadele on administratsioon kohustatud ehitama tugevad käsipuud.

412. Vaiguvaatide autodele laadimise ja autodelt mahalaadimise kohtades ehitatakse auto veokastiga ühekõrgused platvormid või kasutatakse tuge deta lidupuid, mis väldivad vaatide tagasiveeremist.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJADE ÕPETAMINE TÖÖLISTELE JA TEENISTUJATELE

1. Iga tööline, insener-tehniline töötaja ja teenistuja on kohustatud tundma ohutustehnika eeskirju töödel, mis kuuluvad tema kohustuste hulka, ning on ohutute töömeetodite ja -võtete propagandistiks ettevõtte kõikide töötajate hulgas.

2. Ohutustehnika eeskirjade õpetamine töölistele, insener-tehnilistele töötajatele ja teenistujatele on ettevõtte administratsiooni otsene kohustus. Sellel eesmärgil organiseerib administratsioon eranditult kõigile töölistele 8—10 tunniliste spetsiaalsete, käesolevate eeskirjadega kooskõlastatud programmide järgi kohustusliku väljaõppe, viib läbi tööliste süstemaatilise ohutustehnilise instrueerimise ja insener-tehniliste töötajate kvalifikatsiooni tõstmise sel alal, moodustab ja sisustab ohutustehnika kabinetid, organiseerib töötajate hulgas laialdast propagandat töökaitse, töötervishoiu ja tööseadusandluse küsimuste alal, kasutades selleks kõiki sõnalise ja näitliku agitatsiooni vahendeid ja vorme, viib koos ametiühingu organisatsioonidega läbi ühiskondlikke ülevaatusi töökaitse ja ettevõtte sanitaar-hügieenilise olukorra parandamiseks, konkursse parima tsehhi ja töökoha nimetusele ning muid töid, mis on suunatud tootmistraumade likvideerimisele ja haigestumiste vähendamisele töötajate hulgas.

3. Iga uus tööle asuv tööline peab saama kohustusliku sissejuhatava instruktaaži ja instruktaaži töökohal ohutustehnika ja ettevõtte töö sisekorra kohta. Sissejuhatavat instruktaaži viib läbi ettevõtte ohutustehnika insener või tsehhi (osakonna) juhataja (tehniline juhataja), instrueerimist töökohal aga vahetusmeister.

Sissejuhatava ja töökohal läbiviidud instrueerimise kohta tehakse vastav sissekanne spetsiaalsesse žurnaali, mida peavad ettevõtte tsehhide ja osakondade juhatajad. Töötajalt võetakse nimetatud žurnaali allkiri selle kohta, et ta on saanud sissejuhatava ja töökohal läbi viidud instruktaaži ning tunneb ohutu töö eeskirju.

Samaaegselt antakse töölistele kätte tema poolt sooritatavate tööde ohutustehnika eeskirjad või meelepea, milline töötatakse välja ettevõtte administratsiooni poolt vastavalt käesolevatele eeskirjadele.

4. Kui töötajad viiakse samas ettevõttes üle ühelt töökohalt teisele, on nende instrueerimine uuel töökohal p. 3 määratud korras samuti kohustuslik.

5. Isikud, keda ei ole ohutustehnika alal instrueeritud sissejuhatavalt ja töökohal, ei tohi tööle asuda.

6. Iga kolme kuu järel viiakse läbi ettevõtte iga töötaja kohustuslik instrueerimine ohutustehnika eeskirjade alal p. 3 määratud korras.

7. Ei tohi masinate ja mehhanismide juhtimist usaldada isikutele (autojuhid, vintsijuhid, motoristid, masinistid jne.), kes ei oma selleks vastavate organite poolt ja kehtiva korra järgi välja antud lubasid.

8. Kõikide töötajate tutvustamist töökaitse ja ohutustehnika küsimustega peab organiseerima mitte harvem kui üks kord aastas spetsiaalse 8—10 tunnilise programmi järgi (vaata p. 2), uute ettevõttesse tööle asuvate tööliste õpetamist aga mitte hiljem kui ühe kuu jooksul töölevõtmise päevast alates.

9. Pärast 8—10 tunnilist õppust ja vastavate eksamite sooritamist spetsiaalse alaliselt tegutseva komisjoni ees (kinnitatakse ettevõtte direktori käskkirjaga ametiühingu komitee esindaja osavõtul), antakse igale töölisele välja tõend kehtestatud vormi järgi.

10. 8—10 tunni eest, mis on kulunud uue tööle asunud tööliste õpetamiseks, arvestatakse temale töötasu vastava kategooria ajatöötasutariifi järgi.

Õppuselt puudumist vabandatavate põhjusteta loetakse töödistsipliini rikkumiseks.

VÄLISVALGUSTUSE NORMID METSAVARUMISTÖÖDEL

(luksides)

Raielangitööd

1. Ülemiste laoplatside ja silmustamiskohtade valgustus	üldine — 2
2. Vintsijuhi töökohta valgustus	kohalik — 8
3. Kokkuveoteede valgustus	üldine — 0,5
4. Pealelaadimiskohtade valgustus ülemistes ladudes	üldine — 5

Alumised laod

5. Mahalaadimis-tükeldamisplatsid	üldine — 5
6. Palkide virnadesse veeretamise kohad	üldine — 5
7. Puidu raudteevagunitesse laadimise kohad	üldine — 3
8. Transporditeed	üldine — 0,3
9. Käsitsi tahumise ja koorimise kohad	kohalik — 15
10. Puidu markeerimiskohad	üldine — 20
11. Liipripakkude saagimise kohad	üldine — 40
12. Liiprilõikamispingi kärule liipripakkude ladumise kohad	üldine — 15
13. Küttepuude vagonettidesse ja virnadesse ladumise kohad	üldine — 3
14. Puidu- ja valmistoodangulaod	üldine — 5
15. Ketassaed automaatselt allalaskuva saega liikumatus kaitses	kohalik — 40
16. Küttepuidu lõhkumise ja saagimise seadeldis	kohalik — 40
17. Saagimise ja peenmaterjali järkamise tsehhid	üldine — 50
18. Rööbastee saeraami ees ja taga	kohalik — 40
19. Järkamis- ja servamispinkide, lahksaagide ja kahe kettaga kappsaaagide masinalaud	kohalik — 50
20. Lauatehaste ja liipritehaste transmissiooni osakonnad, keldrid ja poolkeldrid	kohalik — 50
21. Saeterituse töökojad	üldine + kohalik — 100
22. Kütte- ja määrdeainete laod	üldine — 10
23. Remondi- ja mehhaanikatöökojad	kohalik — 75

A. TERASTROSSIDE VÄLJAPRAAKIMISE NORMID
(Kinnitatud NSVL Riikliku Tehnilise ja Mäejärelevalve
Inspektsiooni poolt 5. juulil 1956. a.)

1. Tarvitusel olevaid terastrosse praagitakse välja katkenud traatide arvu järgi trossi ühe keermesammu pikkusel vastavalt tabel 1 andmetele (vt. ka joonis 1).

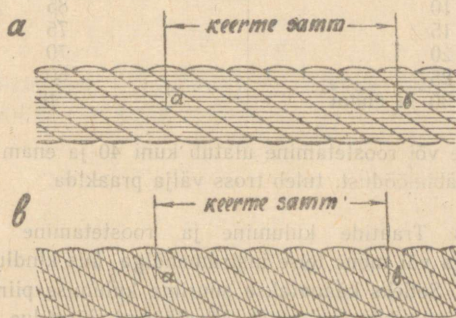
Tabel 1

Esialgne tugevusvaru koefitsient eeskirjadega määratud suhte juures	Trossi konstruktsioon							
	6×19 = 114 ja üks orgaaniline südamik		6×37 = 222 ja üks orgaaniline südamik		6×61 = 366 ja üks orgaaniline südamik		18×19 = 342 ja üks orgaaniline südamik	
	Katkenud traatide arv trossi ühe keermesammu kohta, mille juures tuleb tross välja praakida							
	Ristkeermetus	Ühesuunaline keermetus	Ristkeermetus	Ühesuunaline keermetus	Ristkeermetus	Ühesuunaline keermetus	Ristkeermetus	Ühesuunaline keermetus
Kuni 6	12	6	22	11	36	18	36	18
6 kuni 7	14	7	26	13	38	19	38	19
üle 7	16	8	30	15	40	20	40	20

2. Trossi keermesamm tehakse kindlaks järgmiselt: vabalt valitud trossi keermele (vaata joonis) tehakse märk (punkt a), millest alates loetakse piki trossi kesktelge niipalju keermeid, palju neid on trossi läbilõikes (näiteks kuuekeermelisel trossil 6), ja järgmisele keermele (antud juhul seitsmendale) tehakse teine märk (punkt b). Märkide vahekaugust (punktide a ja b vahel) nimetatakse trossi keermesammuks. Paljukeermelistel trossidel (näiteks trossil 18×19 = 342 traadi

ja ühe orgaanilise südamikuga on 6 keeret sisekihis ja 12 väliskihis) arvestatakse keermeid, lähtudes väliskihi keermete arvust.

3. Erineva diameetriga traatidest valmistatud trosside, konstruktsiooniga $6 \times 19 = 144$ traati ja üks orgaaniline südamik, väljapraakimine toimub vastavalt tabeli 1 esimeses lahtris toodud andmetele. Seejuures võetakse katkemiste arv väljapraakimise normina tinglikult. Katkemiste loendamisel arvestatakse peene traadi puhul ühe traadi katkemine suhtega 1:1, jämeda traadi puhul aga 1:1,7. Kui näiteks

Joon. 1.

trossil, mille esialgne tugevusvaru koefitsient on kuni 6, ühe keermesammu pikkusel on katkenud 6 peent ja 5 jämedat traati, siis tinglik katkemiste arv on $6 \times 1 + 5 \times 1,7 = 14,5$, s. o. üle 12 (vaata tabel 1) ja järelikult tross tuleb välja praakida.

4. Trossidele, mille konstruktsiooni ei ole tabelis 1 toodud, määratakse katkenud traatide arv ühel keermesammul (trossi väljapraakimise tunnus) keermete ja traatide arvu pooldest lähima trossi andmete järgi tabelis. Näiteks trossile, konstruktsiooniga $8 \times 19 = 152$ traati ja üks orgaaniline südamik, tabelis 1 lähim on tross $6 \times 19 = 114$ traadi ja ühe orgaanilise südamikuga. Väljapraakimise tunnuse määramisel tuleb tabelis 1 toodud ($6 \times 19 = 114$ traati ja üks orgaaniline südamik) andmed (katkemiste arv ühel keermesammul) korrutada koefitsiendiga $96:72 = 1,33$, kus 96 ja 72 on traatide arvud ühe ja teise trossi väliskihi keermes.

5. Inimeste tõstmiseks ettenähtud ning samuti sula- või tulist metalli, happeid, lõhke-, tuleohtlikke ja mürgiseid aineid transporteerivate tõstemasinate trossid praagitakse välja kaks korda väiksema katkemiste arvu juures ühe keermesammu kohta, kui on näidatud tabelis 1.

6. Trossi pealispinna kulumise või traatide roostetamise puhul kat-

kenud traatide arvu ühe keermesammu kohta (kui väljapraakimise tunnust) peab vähendama vastavalt tabel 2 andmetele.

Tabel 2

Traatide läbimõõdu vähenemine pealispinna kulumise või roostetamise tagajärjel (%-des)	Katkenud traatide arv keermesammul tabelis 1 toodud normides (%-des)
10	85
15	75
20	70
25	60
30 ja enam	50

Kui kulumine või roostetamine ulatub kuni 40 ja enam %-ni traatide esialgselt läbimõödust, tuleb tross välja praakida.

Märkus: Traatide kulumine ja roostetamine määratakse mikromeetriga või mõne teise instrumendiga, mis kindlustab küllaldase täpsuse. Selleks käänatakse suurima kulumise piirkonnas katkenud traadi ots kõrvale, mille allesjäänud jämedus (diameeter) mõõdetakse pärast pori ja rooste kõrvaldamist.

7. Trossi vähema katkenud traatide arvuga ühe keermesammu pikkusel, kui on näidatud tabelis 1, või vähema arvu juures, kui on määratud vastavalt punktide 3, 4, 5 ja 6 toodud juhendites, aga samuti traatide välispinna kulumise puhul ilma nende katkemiseta, võib kasutada järgmistel tingimustel:

a) trossi seisukorra hoolika jälgimise puhul perioodilistel ülevaastustel tulemuste märkimisega ülevaastuste žurnaali;

b) kui tross vahetatakse välja käesolevates normides toodud kulumisastme saavutamisel.

8. Kui koorem on üles riputatud kahele trossile, siis kumbki tross praagitakse välja eraldi. Seejuures on lubatud ühe enamkulunud trossi vahetamine.

9. Rebenenud keermee avastamise puhul trossis teda töödel edasi kasutada ei lubata.

B. TERASTROSSIDE TUGEVSUSVARU KOEFITSIENT, ARVUTATUD TÕMBE KOHTA, PEAB OLEMA VÄHEMALT:

1. Vantidel ja tõmmitsatel (tuulekoormuse arvestamisega) — 3,5
2. Käsiajamiga tõstemehhanismide trossidel — 4,5

3. Mehhaanilise ajamiga tõstemehhanismide (kõikide kraanatüüpide) trossidel:

a) kerge eksploateerimisrežiimi puhul	— 5
b) keskmise eksploateerimisrežiimi puhul	— 5,5
c) raske eksploateerimisrežiimi puhul	— 6
d) veoseid mitte ümberhaaravate troppide puhul	— 6
e) veoseid ümberhaaravate troppide puhul	— 8

Trosse arvestatakse valemi järgi:

$$K = \frac{P}{S},$$

kus K — tugevusvaru koefitsient, P — kogu trossi purustav jõud,
 S — suurim tõmbejõud trossis.

JUHTNÕORID.

etüleeritud bensiini ohutu hoidmise, veo ja tarvitamise kohta
(Kinnitatud end. NSVL Autotranspordi ja Maanteede
Ministeeriumi poolt 30. mail 1956. a.)

(Väljavõtte)

I. Lühiaandmed etüleeritud bensiini kohta

Etüleeritud bensiin, s. o. bensiin, millele on lisatud etüülvedelikku, on määratud tarvitamiseks eranditult ainult mootori kütusena. Etüleeritud bensiini koostisele on lisatud detonatsioonikindluse tõstmiseks etüülvedelikku, mis sisaldab tetraetüülpliid (TEP).

Etüleeritud bensiin on mürgiste omadustega ja võib tervishoiu eeskirjade rikkumisel esile kutsuda ägedaid kui ka kroonilisi mürgistusi.

Ta võib tungida organismi (ilma mingisuguste jälgedeta kehal) naha kaudu (valamisel, käte pesemisel jm.), hingamisteede kaudu (etüleeritud bensiini aurude sissehingamisel) ja suu kaudu (söömisel määrdunud kätega, voolikuga bensiini imemisel jne.).

Etüleeritud bensiini mürgistusohu peale tema vahetu mõju on seoses veel tetraetüülplii omadusega koguneda väliskeskkonda (hoonete seintele ja põrandatele, ümbritsevatele esemetele, töötajate riieele jne.).

Etüleeritud bensiini kasutamine muudeks otstarveteks, nagu lahus-
titeks tööstuses, igasugusteks eluolulisteks otstarveteks (valgustuseks segus petrooleumiga, priimustes, jootmislampides, detailide pesemiseks, riie puhastamiseks jm.), on ohtlik ja võib esile kutsuda raskeid mürgistusi.

Etüleeritud bensiini kasutamise kogemused NSVL-is ja teistes riikides on näidanud, et vaatamata tema mürgistele omadustele, on ta vajalikest ettevaatusabinõudest kinnipidamisel ohutu.

Etüleeritud bensiini hoidmine, vedu ja tarvitamine automajandites ja ettevõtetes on lubatud ainult käesolevast instruksioonist kinni pidades.

II. Oldmäärused

1. Automajandeid ja ettevõtteid peab varustama etüleeritud bensiiniga valmis kujul.

Etüleeritud bensiini valmistamine (bensiini segamine etüülvedelikuga) automajandites ja ettevõtetes on kategooriliselt keelatud.

2. Etüleeritud bensiin värvitakse punaseks või oranžiks. Värvimata või mitteüldaldiselt värvitud etüleeritud bensiini kasutamine on keelatud.

3. Automajandites ja ettevõtetes, kus kasutatakse etüleeritud bensiini, peab olema kehtestatud tema hoidmisel, vedamisel ja tarvitamisel selline kord, mis väldib selle bensiini kasutamise võimaluse muudeks otstarveteks.

4. Etüleeritud bensiini kasutamine mootorites, mis töötavad ükskõik millises ruumis (tsehhi sisetransport, statsionaarsed mootorid jne.), on keelatud.

Etüleeritud bensiini kasutamine ettevõtetes mootorite katsetamisel ja «sissetöötamisel» on lubatud ainult tervishoiuainõuetele vastava katsejaama seadmete tingimustes.

5. On keelatud etüleeritud bensiini kasutamine autobussides ZIS-155, mis asuvad spetsialiseeritud autobussimajandites.

6. Etüleeritud ja etüleerimata bensiini kasutavates automajandis ja ettevõtetes peavad olema eraldi mahutid ja bensiinijuhtmed etüleeritud ja etüleerimata bensiini hoidmiseks ning eraldi taarad nende jaoks.

7. Etüleeritud bensiini võib hoida ja vedada ainult täiesti korras reservuaarides, tsisternides või metallvaatides ja kanistrites, mis on varustatud tihedalt suletavate metallkorkidega.

8. Etüleeritud bensiiniga täidetud taara korrasolekut tuleb kontrollida iga päev. Kõik defektid (lekkimine, voolamine) tuleb viivitamatult kõrvaldada. Kui neid ei ole võimalik kõrvaldada, tuleb etüleeritud bensiin kõiki ettevaatusabinõusid silmas pidades ümber valada (pumbata) korrasolevasse taarasse. Saastunud kohad tuleb viivitamatult puhastada ja kahjutuks teha.

9. Mahuti täitmisel etüleeritud bensiiniga kõrge välistemperatuuri juures (üle 20°C) tuleb nendest jätta täitmata: vaadis — 50—60 mm, pleknõus — 40—50 mm, autotsisternis — 100—150 mm.

10. Etüleeritud bensiini hoidmine automajandites ja ettevõtetes väljaspool spetsiaalselt sisseseatud ladusid, hoidlaid jne. on keelatud.

III. Transportimine ja taara

11. Etüleeritud bensiini tsisternidel, vaatidel ja kanistritel peab olema püsiva värviga pealkiri «Etüleeritud bensiin. MürGINE».

12. Etüleeritud bensiini vedu vaatides ja kanistrites on lubatud ainult veoautode veokastis. Tema vedu kergesõiduautodes, autobussides ja iga tüüpi veoautode kabiinides on keelatud, samuti on keelatud etüleeritud bensiini vedu klaastaaras.

13. Juhul kui pikemale sõidule suunatavale veoautole laaditakse etüleeritud bensiini tagavaravaatides või -nõudes, peab kinni pidama järgmistest eeskirjadest:

a) taara peab vastama käesoleva instruksiooni punktis 7 toodud nõuetele;

b) mahutid bensiini veoks tuleb paigutada võrestatud puitkasti, mille põhi peab olema kaetud materjaliga, mis imeb endasse juhuslikult mahavalgunud bensiini. Selliseks materjaliks võib olla saepuru, õled, heinad, puitlaastud jne.;

c) vaat või nõu paigutatakse kasti, korgiga ülespoole ja kinnitatakse sellises asendis;

d) kast nõude või vaatidega paigutatakse veokasti tagumisse ossa sõidusuuna suhtes paremale poole. Kast peab olema paigutatud nii, et tal ei ole võimalust nihkumiseks auto sõidu ajal;

e) sõidu ajal on autojuht kohustatud perioodiliselt kontrollima kinnipidamist käesoleva punkti alapunktides «c» ja «d» ettenähtud nõuetest.

14. Kui sõidu ajal avastatakse etüleeritud bensiini väljavoolamine tsisternist või taarast, peab kasutusele võtma järgmised abinõud:

a) autotsistern, veoauto, veok peatada teepeenral (võimaluse korral kraavi taga);

b) lekkimiskoha alla asetada ämber või muu nõu bensiini maapinnale valgumise vältimiseks;

c) abinõude kasutuselevõtmisel isikliku ohutuse kaitseks bensiin ümber valada vabasse ja korrasolevasse taarasse;

d) koht, kus auto seisis bensiini ümbervalamise ajal, tuleb tulega üle põletada või mõnel teisel viisil hoolikalt kahjutuks teha.

15. Veoauto, millel veeti etüleeritud bensiini, tuleb peale iga vedu hoolikalt puhastada ning bensiiniga saastunud kohad degasaatorite abil kahjutuks teha.

Puhastamise ja kahjutuks tegemise kord ja vahendid on näidatud p. 47.

16. On keelatud etüleeritud bensiini vedu autodel koos inimestega ja toiduainetega, samuti tööstuskaupadega, millede pakendid ei kindlusta etüleeritud bensiiniga saastumise vältimist.

17. Etüleeritud bensiini taara ja mahutite kasutamine etüleerimata naftaproduktide ja teiste tehniliste materjalide veoks ja hoidmiseks on lubatud ainult peale etüleeritud bensiini jääkide täielikku kõrvaldamist ja taara kahjutuks tegemist.

IV. Etüleeritud bensiini väljaandmine

19. Etüleeritud bensiini ümberpumpamise, vastuvõtmise ja väljaandmise operatsioonid peavad olema maksimaalselt mehhaniseeritud. Neil operatsioonidel kasutatavad seadmed (bensiinijaamad, pumbad, bensinijuhtmed, voolikud jne.) peavad olema täiesti korras, mitte lekkima.

20. Väiksemategi lekkimiste, jooksmiste jne. avastamise puhul tuleb riketega kohad viivitamatult välja lülitada ja remontida, pidades kinni kehtestatud eeskirjadest.

21. Autode tankimine etüleeritud bensiiniga tuleb teostada bensini- jaamas jaotuspüstõliga varustatud voolikute abil.

Autode tankimine ämbritest, etüleeritud bensiini kandmine lahtises taaras, samuti tema suuga imemine on keelatud.

22. Kõikidel töödel, kus kasutatakse etüleeritud bensiini, peab olema kõrvaldatud valamise võimalus pinnasele, põrandale, seadmetele, taarale, eririietusele ja teistele esemetele.

23. Kõikidel uutel ja kapitaalselt remonditud objektidel peab olema alaliseks autode tankimise kohaks spetsiaalselt sisseseatud bensini-kindlast materjalist tankimisplats, mis omab tasase ja hõlpsasti puhastatava pealispinna, kallakud ja rennid reovete juhtimiseks kanalisatsiooni ja betoneeritud kogumiskaevu.

Ekspluateeritavad objektid tuleb kohandada esitatud nõuetega kohalike sanitaarjärelevalve organitega kooskõlastatud tähtaegadeks. Platsid tuleb regulaarselt kahjutuks teha.

Märkus: Kanalisatsiooni puudumisel peab ehitama spetsiaalsed kogumis-settimiskaevud saastunud pesemisvete kõrvaldamiseks.

24. Väljaspool automajandeid ja ettevõtteid töötavate autode tankimiseks peavad olema spetsiaalsed seadised, mis kõrvaldavad bensini läbinõrgumise ja mahavalamise võimaluse.

25. Autojuht ja tankija peavad tankimisel asuma pealetuult.

26. Käsijoonlaudu bensinijääkide määrimiseks bensiniipaakides pärast autode tagasitulekut liinilt peab hoidma petrooleuminõus.

27. Reeglikohaselt teostab auto tankimist bensiinitankimisjaama personal, erandjuhtudel autojuht, sel tingimusel, kui ta on varustatud valve-kummikinnastega.

28. Uued bensiinitankimisjaamad tuleb ehitada elamutest vähemalt 20 m kaugusele.

V. Nõuded autode ja teiste masinate kohta

29. Etüleeritud bensiini kasutamine on lubatud ainult tehniliselt korrasolevates masinates, millel on korras bensiinisüsteem, mis väldib bensiini läbinõrgumise bensiinipaakidest, bensiinijuhtmetest, bensiinipumpadest, setteklaasidest jne., samuti väljalaskegaaside tungimise võimaluse kabiini, veokasti ja pakiruumi.

30. Etüleeritud bensiini kasutamine autodes, kus bensiinipaak on autojuhi istme all, on keelatud, kui bensiinipaagi toiteava ei ole välja viidud.

Kui bensiinipaagi toiteaval puudub kaas, on keelatud etüleeritud bensiini kasutamine.

31. Bensiinisüsteemi sifoneerimiseks ja läbipuhumiseks peavad kõik autod olema varustatud spetsiaalsete seadmetega (pumpadega jne.).

VI. Ruumid autode hooldamiseks ja remondiks

32. Autode pesemis-, puhastamis-, tehnilise hoolduse ja remontimiskohad kõikidesse kategooriatesse kuuluvates garaažides tuleb paigutada autode hoidmiskohtadest isoleeritud ruumidesse.

33. Etüleeritud bensiiniga töötavaid mootoreid, karburaatoreid jne. võib remontida ainult sundventilatsiooni ja bensiinikindlate põrandatega spetsiaalselt sisustatud ruumides.

34. Garaažide ruumides, kus on võimalik etüleeritud bensiini mahavalamine ja -nõrgumine, peavad põrandatel olema kanalisatsiooniga ühendatud rennid ja kallak nende rennide poole.

35. Sisemise majanduslik-tööstusliku kanalisatsiooni ehitamine garaažides autode arvuga üle 10 on kohustuslik.

36. Autode tehniliste hoolduskohtade ning mootorite lahtivõtmis- ja pesemisruumides autode ja põrandate pesemisest tekkinud reoveed tuleb juhtida kommunaal-tööstuslikku kanalisatsiooni, puhastades neid eelnevalt settekaevudes ja bensiini-õlipüüdjates, mis on paigutatud väljapoole garaažihoonet.

Ühenduse puudumisel garaažisese kommunaal-tööstusliku kanalisatsiooni ja asula kanalisatsiooni vahel on lubatud nimetatud reovete juhtimine veekogudesse ja orgudesse kooskõlastatult kohalike sani-

taarjärelevalveorganitega. Nende reovete väljalaskmine peab toimuma garaažisisesse kanalisatsiooni kinniste torujuhtmete kaudu.

37. Kõigisse kategooriatesse kuuluvate garaažide tööruumides peab olema üldine sund-väljatõmbeventilatsioon, mis on arvestatud eralduva süsinikoksüüdi hulga järgi.

Mootorite lahtivõtmis- ja pesemiskohtadel katsejaamades ja remontitöökodade ruumides peab äratõmbeks olema kohtventilatsioon.

38. Garaažide tööruumide juurde peab ehitama riietusruumid tööliste eri- ja isikliku riietuse hoidmiseks eraldi.

Eirriietuse hoidmise ruumis peab olema seadeldis eririietuse tuulutamiseks sundventilatsiooniga.

39. Autode tankimise ja tehnilise hooldamisega, mootorite ja karburaatorite lahtivõtmise ja pesemisega tegelevate tööliste jaoks tuleb uutesse ehitatavatesse garaažiruumidesse ehitada duširuum, arvestusega üks dušš 10 inimese kohta.

Riietusruumide juurde peab autojuhtide jaoks üles seadma pesunõud kuumu vee saamise võimalusega, arvestusega üks kraan 20 inimese kohta.

Märkus: Punktides 32—39 esitatud nõuded laiendatakse kõikidesse kategooriatesse kuuluvatele uutele ehitatavatele ja rekonstrueeritavatele ehitistele. Tegutsevad objektid tuleb kohandada esitatud nõuetega kohalike sanitaarjärelevalve organitega kooskõlastatud tähtaegadeks.

VII. Autode ja bensiinijaamade remont

40. Enne autode remondiandmist peavad bensiinipaagid, karburaatorid, bensiinipumbad ja bensiinijuhtmed olema tühjendatud etüleeritud bensiini jääkidest.

41. Enne etüleeritud bensiiniga töötanud mootori lahtivõtmist tuleb ta pesemasina abil kuumu leeliselahusega üle pesta, selle puudumisel aga väljastpoolt hoolikalt puhtaks hõõruda petrooleumiga ohtralt niisutatud pintsliga või kaltsudega.

42. Mootorite, bensiinijaamade pumpade jm. detailid, mis töö juures puutuvad kokku etüleeritud bensiiniga, mille tagajärjel neil võib olla mürgiseid sadestusi, peab enne remontimist paigutama puhastamiseks ja kahjutuks tegemiseks 15—20 minutiks leeliselahusesse või petrooleumi, mida tuleb perioodiliselt vahetada.

Detailide puhastamist tagist ja pesemist on lubatud teostada ainult kummikinnastes.

43. Remonttööde puhul ilma mootori mahavõtmiseta, bensiinijaama, pumba jne. demonteerimiseta peab töö olema organiseeritud nii, et

maksimaalselt oleks kaitstud töötajate hingamisorganid etüleeritud bensiini aurude sissehingamise eest (töö välisõhus pealetuult, ventileeritavas ruumis) ja tema tungimise eest töötaja organismi naha kaudu (perioodiline käte pesemine töö ajal, käte pesemine sooja vee ja seebiga peale tööd ning pesemine duši all või saunas).

VIII. Mahutite ja taara remont

44. Mahuteid ja taarat, kus oli etüleeritud bensiin, võib remontida alles pärast etüleeritud bensiini täielikku kõrvaldamist ja kahjutuks tegemist.

45. Bensiinitaarat peab remontima plahvatust vältivatest ettevaatusabinõudest kinni pidades.

46. Tööliste laskumisel puhastamiseks ja remontimiseks tsisternidesse, reservuaaridesse ja teistesse mahutitesse, kus oli etüleeritud bensiin, peab olema kasutusele võetud vajalikud ohutusabinõud (töölistele vastava eririietuse väljaandmine, voolikutega gaasitorbikute ja köitega päästevööde kasutamine, pidev töötaja jälgimine jne.).

IX. Etüleeritud bensiini kahjutuks tegemine

47. Pinnas, põrandad, seadmed, taara ja teised esemed peab nende etüleeritud bensiiniga saastumise juhul viivitamatult kahjutuks tegema, milleks kasutatakse «degasaatoreid» — diklooramiini (1,5% lahus bensiinis) või kloorlupja (kasutatakse kõrdi või kloorvee kujul), aga metallesemete jaoks «lahustajaid» — petrooleumi või leeliselahust. Kahjutukstegemine kuiva kloorlubjaga on keelatud, kuna ta võib etüleeritud bensiiniga kokkupuutumisel süttida.

48. Etüleeritud bensiini hoidmise, peale- ja mahalaadimiskohtades peab olema küllaldaselt hulgal abinõusid — petrooleumi, kloorlupja, klooramiinilahust, kaltse jne. — mahavalatud etüleeritud bensiini ja temaga saastunud põranda, seadmete ning teiste esemete kahjutuks tegemiseks.

49. Etüleeritud bensiiniga saastunud puhastusmaterjal (kaltsud, saepuru jne.) peab koguma tiheda kaanega metalltaarasse ning siis põletama, kasutusele võttes vajalikke ettevaatus- (etüleeritud bensiini aurude sissehingamise vältimiseks) ja tulekaitseabinõud.

50. Etüleeritud bensiini taarat võib kahjutuks teha kahel viisil:

a) taara vabastada etüleeritud bensiinist ja porist. Kui reservuaari põhja jääb osaliselt bensiini, on vaja teda «tõsta vee peale» ja ettevaatlikult ümber valada spetsiaalsesse nõusse, vältides seejuures bensiini ja vee laialivalamist. Peale bensiini ja vee täielikku eemaldamist tuleb taara tuulutada, aurutada ja uuesti läbi tuulutada;

b) vaati, mahuga 250 l, valada 10 l petrooleumi, vaat sulgeda ning 10 min. vältel veeretada, nii et kogu tema sisepind oleks hästi pestud. Peale kahekordset sisemist pesemist pesta vaadi pealispind petrooleumiga.

51. Eririietus tehakse kahjutuks järgmiselt:

a) puuvillast eririietust tuulutatakse enne pesemist välisõhus 2 tundi, peale seda kastetakse 10%-lisse majapidamisseebilahusse; seda operatsiooni sooritatakse kaks korda. Peale seda pestakse eririietus tavalisel viisil. Eririietust tuleb pesta iga 7—10 päeva järel. Eririietust remonditakse ainult peale pesemist;

b) kummist eririietust (saapad, põlled) võib kahjutuks teha kloorlubjakõrdiga hõõrudes (1 osa lupja 2—3 osa vee kohta) või küllastatud kloorvees niisutades ja puhtas vees ohtralt pestes. Kummi- või kloorviniilkindaid on vaja enne käest võtmist pesta petrooleumiga ning siis vee ja seebiga. Peale kinnaste äravõtmist tuleb käsi hoolikalt pesta vee ja seebiga.

X. Isikliku profülaktika abinõud

52. Kõik etüleeritud bensiiniga kokkupuutuvad töötajad peavad olema kindlustatud eririietuse, erijalanõude ja individuaalsete kaitsevahenditega. Tasuta eririietuse, erijalanõude ja individuaalsete kaitsevahendite väljaandmise normid on kinnitatud NSVL Ministrite Nõukogu korraldusega nr. 477-r 30. jaan. 1956. a.

Tööliste lubamine etüleeritud bensiiniga töötama ilma ettenähtud eririietuseta, jalanõudeta ja individuaalsete kaitsevahenditeta on keelatud.

53. Eririietuse vahetamiseks tema märgatava etüleeritud bensiiniga saastumise juhul peab olema eririietuse tagavarakomplekt, arvestusega vähemalt 1 komplekt 6—8 inimese kohta.

54. Automajandites ja ettevõtetes, kus viiakse läbi töid etüleeritud bensiiniga, peavad olema kätepesunõud sooja veega ja paagid petrooleumiga.

Kõik töölised peavad olema varustatud seebiga, puhaste räbala-tega käte pühkimiseks ja käterätikuga.

55. Etüleeritud bensiini juhuslikul sattumisel nahale ei või lasta tal ära kuivada, vaid on vaja nahk viivitamatult pesta petrooleumiga ning siis puhta vee ja seebiga. Kui antud momendil puudub petrooleum, tuleb nahale sattunud bensiin kõrvaldada kaltsudega ja siis nahk puhta kaltsuga kuivaks pühkida.

Etüleeritud bensiini sattumisel silma tuleb silm viivitamatult pesta puhta sooja veega.

56. Enne lõunavaheaega on vaja pesta käsi petrooleumiga ning siis käsi ja nägu sooja vee ja seebiga. Söömine tööruumides on keelatud.

57. Etüleeritud bensiiniga kokkupuutuvate tööde juures kasutatavas eririietuses sööklatesse, lasteaedadesse, klubidesse, punanurkadesse ning teenistusruumidesse minek, samuti eririietuse väljaviimine ettevõtte piiridest pärast tööd on kategooriliselt keelatud.

XI. Tööliste instrueerimine ja arstlik läbivaatus

58. Automajandite ja ettevõtete, samuti bensiinitankimisjaamade administratsioon on kohustatud läbi viima tööliste hoolikat instrueerimist ettevaatusabinõude kohta töödel, kus puututakse kokku etüleeritud bensiiniga ja tema all olnud taaraga, etüleeritud bensiiniga töötavate mootorite remontimisel, etüleeritud bensiini peale- ja maha laadimisel jne., samuti organiseerima süstemaatilist selgitustööd tervishoiupunktide, ambulatooriumide ja polikliinikute arstide ning meditsiinilise keskharidusega personali osavõtul etüleeritud bensiini mürgistuste profülaktika küsimustes.

Instrueerimine peab korduma mitte harvem kui 3 kuu järel ja olema dokumentaalselt vormistatud.

Tööliste lubamine etüleeritud bensiiniga kokkupuutuvale tööle ilma eelneva instrueerimiseta ja teadmiste kontrollimiseta ettevaatusabinõude kohta on keelatud.

59. Autojuhtidele sõidulubade väljaandmisel tuleb kontrollida nende teadmisi ettevaatusabinõudest etüleeritud bensiiniga kokkupuutuvatel töödel.

60. Kõik etüleeritud bensiiniga kokkupuutavad töötajad tulevad töölevõtmisel eelnevalt arstlikult läbi vaadata ja hiljem perioodiliselt arstlikult läbi vaadata vastavalt tervishoiuorganite instruksioonidele ja juhenditele.

Isikute lubamine etüleeritud bensiiniga kokkupuutuvatele töödele, kui neid pole eelnevalt arstlikult läbi vaadatud, on keelatud.

61. Noorukeid kuni 18 aastat, samuti rasedaid naisi ja imetavaid emasid ei lubata teha järgmisi etüleeritud bensiiniga seotud töid: õli vahetamine ja karburaatorite reguleerimine, mootorite lahtivõtmine, mootori detailide pesemine, autode tankimine, õli regenereerimine, tööd katsejaamades ja bensiiniladudes ning etüleeritud bensiiniga määratud detailide kahjutuks tegemine.

Tasuta eririetuse, -jalanõude ja individuaalsete kaitsevahendite väljaandmise normid etüleeritud bensiiniga kokkupuutuvatel töödel

Jrk. nr.	Elukutse	Eririetuse liigid	Kandmise kestus
1	2	3	4
1	Autode tankijad	Kummisaapad Kummisõrmkindad Kummipõll Kloorviniilist varruka- kaitsed	Valve 6 kuud 1 aasta 6 kuud
2	Lukksepad bensiinijaama- de ja armatuuride re- mondil	Kummipõll Kummisõrmkindad Kloorviniilist varruka- kaitsed Kummisaapad	6 kuud 3 kuud 6 kuud Valve
3	Töölised, lukksepad ja ITT mootorite katseta- misel; reguleerijad- karburaatoritöölised	Kummipõll Kummisõrmkindad Kloorviniilist varruka- kaitsed	6 kuud 6 kuud 6 kuud
4	Töölised mootorite lahti- võtmisel, mootorite ja bensiinipaakide detaili- de transpordil ja pese- misel	Puuvillane kombinsoon Kummisaapad (pesemisel) Kummisõrmkindad Kloorviniilist varruka- kaitsed Kummipõll	6 kuud Valve 3 kuud 6 kuud 6 kuud
5	Töölised ja autojuhid au- tode profülaktilisel tee- nindamisel ja jooksva remondil	Puuvillane kombinsoon Kummipõll Kummisõrmkindad	6 kuud 6 kuud Valve
6	Pesijad, koristajad-dega- seerijad	Puuvillane kittel Kummisaapad Kummipõll Kloorviniilist varruka- kaitsed Kummisõrmkindad	6 kuud 1 aasta 6 kuud Valve Valve
7	Laohoidjad, riietehoidjad eririetuse hoidmisel	Puuvillane kittel Kummisõrmkindad Kloorviniilist varruka- kaitsed	1 aasta 6 kuud 6 kuud

1	2	3	4
8	Töölised läbitöötatud õlide regenereerimisel	Puuvillane ülikond Kummisaapad Kummisõrmkindad Kummipõll Kloorviniilist varrukakaitseid	1 aasta 1 aasta 6 kuud 1 aasta 6 kuud
9	Laadijad etüleeritud bensiini peale- ja maha-laadimisel	Puuvillane kuub Kummisaapad Kummisõrmkindad Kummipõll	} Valve

Märkused: 1. Eririetus, erijalanõud ja teised kaitsevahendid kuuluvad ettevõtte inventari hulka ja seetõttu neid töökohalt välja ei viida.

2. Autod varustatakse sõidu ajaks järgmise inventariga: kummipõll ja -sõrmkindad ning kloorviniilist varrukakaitseid.

3. Põlled, saapad ja sõrmkindad tehakse bensiinikindlast kummist: kummipõllesid ja -sõrmkindaid, samuti puuvillaseid ülikondi ning kombinsoone võib asendada tekstoviniilist või kloorviniilist vastava eririitusega.

4. Põlled peavad olema laia rinnaosaga ja sellise laiusega, et nad kataksid külgi.

5. Eririetust, erijalanõusid ja individuaalseid kaitsevahendeid tuleb hoida, degaseerida, pesta ja remontida, vastavalt etüleeritud bensiiniga kokkupuutuvatel töödel kehtivatele eeskirjadele.

TÖÖLISI TÖÖKOHTADELE JA TAGASI TRANSPORTIVATE AUTODE KASUTAMISE EESKIRJAD

1. Inimeste veoks peab eraldama autobussid ja ainult nende puudumisel lubatakse töölisi vedada selleks spetsiaalselt sisustatud autodega, mis vastavad käesoleva eeskirja nõuetele.

2. Inimeste veoks peab eraldama ainult tehniliselt korrasolevad autod. Veoautod peavad olema varustatud korras veokastidega ja nad tuleb hoida puhtad. Inimeste vedu veokastita autodel on kategooriliselt keelatud.

3. Veoautode veokastid peavad olema sisustatud hästi kinnitatud istmetega. Istmed asetatakse veokasti põrandast 400—500 mm kõrgusele. Veokasti ääred peavad olema istmetest vähemalt 300 mm kõrgemad. Vajalikul juhul kõrgendatakse veokasti külgmisi ääri 6—8 sm laiuste plankudega. Tagumisel pingil peab olema tugev seljatugi.

4. Veokasti äärise konksud peavad olema lukustatud ja traadiga täiendavalt kinni seotud.

5. Veoauto kast, kus veetakse inimesi, peab olema varustatud tendiga kaitseks tuule ja atmosfääriliste sademete eest.

6. Inimeste veoks peab eraldama kõige kogenumad ja kvalifitseeritumad autojuhid.

7. Inimeste arv veokastis ei tohi ületada: 1,5—2,0 t autodel — 16 inimest; 2,5—3,0 t autodel — 20 inimest; 3,5 ja enam t autodel — 30 inimest.

8. Inimeste peale- ja mahaminek auto veokastist peab toimuma autos kaasaveetava külgeasetatava trepi abil.

9. Auto veokastis, kus veetakse inimesi, on kütte- ja määrdeainete ning teiste materjalide kui ka tagavararatta vedu keelatud.

10. Igale veoautole, kus veetakse inimesi, peab olema määratud vastutav isik, kes koos autojuhiga jälgib kõigi veoeeskirjade täitmist; vastutav isik peab asuma auto veokastis tagumisel istmel.

11. Autode liiklemine tööliste veol töökohta ja tagasi peab toimuma rangelt sõiduplaani järgi.

12. Autojuhile väljaantavale teekonnalehele peab olema märgitud: «Kõlblik inimeste veoks», antud autos ühes suunas veetavate inimeste arv ja märkus auto korrasolekust garaaži juhataja allkirjaga. Teekonnalehele lüüakse stamp või pitser asutuse või ettevõtte nimetusega, kellele kuulub auto.

13. Autojuhil ja inimeste veo eeskirjadest kinnipidamise eest vastutavaks määratud isikul on keelatud võtta autosse rohkem inimesi, kui on märgitud teekonnalehele.

14. Koormate vedu koos reisijatega, välja arvatud reisijate isiklik pagas, on keelatud.

15. Reisijaid, kellel on isiklikuks pagasiks kergestisüttivad ained (bensiin, petrooleum) või määratud pagas, mis rikub reisijate riideid, kaasa sõita ei lubata.

16. Laste vedu autodel, kus veetakse töölisi, on lubatud ainult täiskasvanute saatel.

17. Veokastis asuvad isikud peavad kinni pidama kehtestatud eeskirjadest ja alluma kõigile autojuhi korraldustele.

18. Veokastis asuvatel reisijatel on keelatud:

- a) minna auto veokasti ja sealt väljuda enne täielikku peatust;
- b) väljuda veokastist sinnapoole, kust mööda sõidetakse;
- c) sõita astmelaual ja veokasti äärel, samuti seista veoauto kastis;
- d) viia veokasti tuleohtlikke ja lõhkeaineid (bensiin, petrooleum, kinofilmid).

19. Kohalt liikumisel on autojuht kohustatud andma ärasõidusignaali ja veokastis viibivad isikud peavad istuma oma kohtadele.

20. Inimeste veol peab autojuht meeles pidama, et iga tema poolt tehtud eksimus võib esile kutsuda õnnetusjuhtumi ja ohvreid.

21. Kategooriliselt on keelatud inimeste vedu veokastita metsaveoautodel ja pakkudega varustatud järelkärudel, samuti metsamaterjalidega laaditud autodel.

22. Inimeste veoks eraldatud autode tehnilise seisukorra ja ekspluaatierimise eest vastutavad garaažide juhatajad ja mehhaanikud on kohustatud:

a) hoidma inimeste veoks määratud autod tehniliselt täielikult korras;

b) enne autode garaažist väljasaatmist veenduma selles, et nad oleksid tehniliselt korras;

c) mitte lubama autot juhtida isikutel, kellel ei ole Riikliku Autoinspektsiooni poolt välja antud vastavaid tõendeid autojuhtimise õiguse kohta, samuti ebakaines olekus tööle ilmunud autojuhte.

23. Autode arv määratakse vastavalt veetavate tööliste arvule. Kui eraldatud autode arv ei võimalda kõigi tööliste vedu ühe reisiga, siis organiseeritakse vedu kaks või enam korda. Vastavalt sellele peab olema koostatud autode sõiduplaan astmelise graafiku järgi.

24. Kahevahetuselise töö juures tuleb tööliste vedu autode paremaks kasutamiseks organiseerida mõlemas suunas.

E E S K I R J A D

töoliste veoks kitsarööpmelistel metsaveoraudteedel

I. Üldnõuded

1. Inimeste vedu kitsarööpmelistel metsaveoraudteedel on lubatud ainult juhtudel, kui tee ja veereva koosseisu olukord vastab 750 mm kitsarööpmeliste metsaveoraudteede tehnilise eksploatatsiooni eeskirjade nõuetele.

2. Kitsarööpmelistel metsaveoraudteedel lubatakse sõita ainult metsatööstusettevõtete töötajatel. Veo eesmärk — tööliste elukohast töökohale viimine ja tagasitoomine.

3. Inimesi lubatakse vedada ainult reisi- või selleks spetsiaalselt sisustatud vagunites. Kategooriliselt on keelatud inimeste vedu lahtistes vagunites, paarikutel ning platvormidel nii laaditud kui ka tühjades rongides.

II. Reisijate vedu

4. Inimesi peab vedama reisiringidega. Inimeste vedu metsaveoringi külge haagitud üksikutes reisivagunites on lubatud ainult teeülema kirjalikul loal ja tingimusel, et rong on koostatud vastavalt kitsarööpmeliste metsaveoraudteede tehnilise eksploateerimise eeskirjadele.

5. Ühe või mitme reisijaga vaguni liikumine ilma vedurita mööda kallakut (iselaskumine) on kategooriliselt keelatud.

6. Reisiringi saadab rongibrigaad. Peale selle teenindavad reisivaguneid saatjad (üks saatja võib teenindada mitte rohkem kui kahte vagunit). Talvisel ajal peab igas reisivagunis olema saatja. Sõidul täidavad saatjad pidurdajate kohustusi.

M ä r k u s: Pikkade kallakutega teedel (üle 30‰) metsatööstuskeskuse direktiooni korraldusel määratakse eraldi pidurdajad.

III. Nõuded pealeminekupunktide kohta

7. Rongi ootajatele lõppjaamades ja alalistes pealeminekupunktides tuleb ehitada ruum või katusega platvorm. Ruumid ja platvormid peavad olema varustatud pinkidega, valgustatud, nad tuleb hoida korras ja puhtad.

Reisijate platvormid peavad kindlustama reisijatele kiire, mugava ning ohutu rongile peale- ja mahamineku.

8. Ajutistes ootepunktides (metsamassiivides asuvatel töökohtadel) ehitatakse katusealused pealeminekuplatsid, laiusega mitte vähem kui 3,0 m ja pikkusega, mis võrdub rongi pikkusele. Need platsid peavad olema puhastatud palkidest, okstest ja kändudest, talvisel ajal aga lumest ja jääst.

Külmal ajal paigutatakse sellistesse ootekohtadesse inimeste soojendamiseks ümbertõstetavad putkad.

9. Reisijate teenindamiseks ettenähtud ruumi on keelatud kasutada ameti- või mõne teise ruumina.

10. Inimeste peale- ja mahaminek peab olema organiseeritud kindlaksmääratud punktides ja teeosadel, kallakuga kuni 4 ‰.

11. Inimeste peale- ja mahaminek peab toimuma ainult platvormi-poolselt küljelt, mitte aga jaamateede poolselt küljelt.

12. Inimeste pealeminek lõpp-punktides toimub 15—20 min. enne rongi väljasaatmist ja organiseeritud korras, mis kindlustab inimeste rahuliku vagunissemineku.

13. Rongi seisuaeg vahepunktides inimeste peale- ja mahaminekuks määratakse kogunenud reisijate arvu järgi, kuid mitte vähem kui 1 minut.

IV. Rongide liikumine

14. Reisirongide liikumine toimub graafikute ja sõiduplaanide järgi, mis on kohandatud metsatööstuspunktide ja jaoskondade tööliste vahetuste aegadele.

Reisirongide sõiduplaan peab olema üles pandud kõikides inimeste pealeminekupunktides.

15. Reisirongid tuleb läbi lasta kõikidest jaamadest esmajärjekorras ning vahetus- ja möödasõidupunktidest vähima ooteajaga.

16. On keelatud järgmise reisirongi väljasaatmine enne eelmise rongi saabumist jaotuspunkti. Samuti on keelatud reisirongi järel teise rongi väljasaatmine enne esimese saabumist jaotuspunkti.

17. Reisirongi vedu kahe veduriga on lubatud ainult erandjuhtudel ja teeüleskirjalikul korraldusel.

18. On keelatud reisirongide sõitmine vagunitega ees, kasutades tõukavat vedurit.

19. Peatuspunktid teel tuleb varustada raudtee sidepidamisvahenditega ning piirata hoiatussignaalide ja märkidega vastavalt kitsarööpmelise raudtee tehnilise ekspluatatsiooni ja signalisatsiooni eeskirjadele.

20. Reisirongide vastuvõtmine on lubatud ainult jaama tehnilise korraldusaktiga ettenähtud teedel.

21. Võttes ronge vastu ristumispunkti, on jaama korrapidaja kohustatud: saatma esimesena saabunud rongi konduktori sissesõidu-pöörangule kontrollima selle asendi õigsust vastutuleva, möödasõiduks saabuva rongi vastuvõtmiseks vabale teele; hoiatama rongisaatjate kaudu kõiki rongi ootavaid reisijaid vastutuleva rongi läbisõidust naaberteel; andma saabuvale möödasõitvale rongile signaali «Tasa». Sellisel juhul ei tohi saabuva rongi kiirus ületada 5 km/t. Liginedes vahetuskohale, on vedurijuht kohustatud teatama rongi saabumisest sagedaste viledega.

Iga jaama saabuvat ja jaamast väljuvat reisirongi peab jaama-korrapidaja vastu võtma ja saatma seni, kuni saabuv rong on peatunud teel ja väljasaadetav rong sõitnud üle väljaviiva pöörangu.

22. Metsatööstuskeskuse juhtkond on kohustatud kõigis inimeste veoks määratud vagunites üles riputama rasvaselt trükitud tähtedega väljavõtte käesoleva määruse sellest osast, mis kehtib reisijate kohta, neile teadmiseks ja täitmiseks.

23. Käesolevate eeskirjade täitmise eest pannakse vastutus ettevõtete direktoritele, tee- ja liiklusameti ülematele.

Kontroll nende täitmise üle pannakse trustide juhatajatele ja kombinatide ülematele.

V. Tehnilised nõuded vagunite ja vedurite suhtes

24. Igas reisivagunis peab olema silt «Kütuse vedamine keelatud», samuti silt iste- ja seisukohtade arvu kohta.

25. Reisijate mugavamaks vagunisse sisseminemiseks ja väljumiseks peavad reisivagunites olema käsipuudega astmed, mis ei ületa veereva koosseisu gabariidi piire.

26. Vagunite aknad peavad olema klaasitud, metallvõreta; nende alumine osa peab olema piiratud puust plänkudega.

Vagunid peavad olema sisustatud:

istepinkidega, pagasiriulitega, nagidega, ahjudega (soojendamiseks talvisel ajal), ventilatsiooniga, joogiveepaagi ja kruusiga;

tulekaitseinventariga (tulekustutajad, labidas, kirves, ämber, kast liivaga);

valgustusvahenditega — elektrilaternate või klaasitud metall-laternatega, kus valgusallikaks võib kasutada ainult küünlaid (petrooleumi, bensiini, ligroniini ja teiste vedelkütuste kasutamine on keelatud), alustega rongi signaallaternate paigutamiseks;

meditsiinilise esmaabi vahenditega (käsiapteegiga) ning kanderaamidega (ühe rongi koosseisu kohta).

Märkus: Vaguni seinale tuleb riputada inventari loetelu.

Kõik vaguni- ja tamburiüksed peavad olema korras käepidemetega ning kergesti avatavad vaguni sisemuse poole.

Kauba-reisivagunites külgmiste uste välisriivid peavad olema ära võetud, lukustuskonksud vagunis paigutatud selliselt, et vaguni uksi saaks vajaduse korral kiiresti seestpoolt avada.

27. On keelatud rongi koosseisu haakida reisivaguneid defektidega, mis on näidatud 750 mm kitsarööpmelise metsaveoraudtee tehnilise eksploatatsiooni eeskirjades.

On keelatud reisirongi ette anda vedureid defektidega, mis on näidatud 750 mm kitsarööpmelise metsaveoraudtee tehnilise eksploatatsiooni eeskirjades.

28. Vagunite tehnilise seisukorra jälgimine teel ja nende ohutu liiklemise kindlustamine tehakse kohustuseks rongi brigaadile. Vaguni defektide avastamisel teel ja võimaluste puudumisel nende viivitamatuks kõrvaldamiseks tuleb vagun koosseisust lahti haakida ja suunata remonti, reisijad aga ümber paigutada teise vagunisse, kooskõlas teedispetsäri juhendiga.

29. Iga päev enne reisile saatmist ja peale iga reisi peab järelevaataja-lukksepp kontrollima reisivagunite korrasolekut; järelevaatuse vajaduse korral vahejaamades peab seda tegema vedurijuht koos rongi peakonduktoriga.

30. Igal vagunil peavad olema korras pidurid ja reisikoosseisu kohta täiendavalt kaks käsipidurkinga rongi peatamiseks kallakuga teel.

Reisirongid tuleb esmajärjekorras üle viia automaatpidurdamisele.

31. Arvestuslik pidurdamistee määratakse metsatööstuskeskuse direktori käskkirjaga, olenevalt tee juhtivast tõusust ja nähtavustingimustest.

VI. Nõuded töölistele ja vagunisaatjatele

32. Reisijatel on vagunites keelatud:

sõita tamburitel ja treppidel;

vagunisse sisseminek ja sealt väljumine rongi liikumise ajal;

vedada lõhke- ja kergestisüttivaid aineid (bensini, petrooleumi, kinofilme jne.), määrdeaineid, lahtiste terade ja hammastega metsatööriistu, laskevalmis jahipüsse, küttepuid ja teisi kaupu;

loopida prügi ja rikkuda vaguni inventari.

33. Reisijad, kes rikuvad korda ja käesolevate eeskirjade p. 32 nõudeid, tuleb vagunist kõrvaldada ja vastuhaku korral metsatööstuskeskuse administratsiooni poolt rangele vastutusele võtta.

34. Reisivagunite saatjad on kohustatud:

vahetustöolistelt vastu võtma vaguni inventari vastavalt nimekirjale ja vastutama selle hoidmise eest;

mitte lubama reisijatel p. 32 toodud kaupade vedu;

jälgima reisijate poolt käesolevate eeskirjade p. 32 nõuete täitmist; organiseerima inimeste vagunitesse minekut;

jälgima korda vagunis, kõrvaldama korrarikkujad, vajaduse korral appi kutsudes reisijaid ja peakonduktori;

kütma vagunit talvisel ajal, hoides selles normaalse temperatuuri; täitma joogivee paake keedetud veega;

sulgema vaguni ukсед rongi liikumise ajal ja avama need peatustes reisijate pealetulekuks ja mahaminekuks;

pimeduse saabudes süütama vagunis valguse;

valvama vaguni puhtuse järele, iga päev pesema vagunite põrandaid, istmeid, seinu ja riuleid, peale iga reisi aga pühkima põrandaid ning niiske lapiga puhastama tolmu riulilt ja istmetelt;

teadustama reisijatele rongi peatustest;

olema varustatud signaallippude (kollased ja punased) ning käsi-signaallaternaga signaalide andmiseks;

teadma kõnesolevaid reisijate veo eeskirju, tehnilise ekspluateerimise ja signalisatsiooni eeskirju ning oskama anda signaale;

pidurdama vagunit vedurijuhi signaali järgi;

peatama vajaduse korral rongi, et ära hoida avariisid ja õnnetusjuhtumeid reisijatega.

35. Vagunisaatjad, kes lubasid reisijatel vedada p. 39 märgitud kaupu ning kes ei täida oma kohustusi, võetakse vastutusele administratiiv- või kohtukorras.

36. Üks reisivagunite saatjatest määratakse brigadiriks, kinnitades ta sellesse ametisse metsatööstuskeskuse käskkirjaga.

VII. Nõuded vedurijuhile

37. Reisirongi vedurile määratakse tööstaži ja kogemustega I klassi vedurijuht, kellel ei ole karistusi ega ole esinenud metsaveoraudtee tehnilise ekspluatatsiooni ja signalisatsiooni eeskirjade rikkumisi.

38. Vedurijuht on kohustatud:

hästi teadma ja täpselt täitma tehnilise ekspluatatsiooni eeskirju, signalisatsiooni ja ametialast instruksiooni;

tundma tee profiili ja rongide sõiduplaani;

enne tööleasumist veduri üle vaatama ja vastu võtma, kontrollima kõikide mehhanismide, eriti pidurite ja liivapuistaja korrasolekut;

rongi liikumisel jälgima koos abilisega signaale ja teemärke;

õigeaegselt andma signaale pidurdamise alustamisest ja lõpetamisest;

rongi sujuvalt juhtima, peatama ja liikuma panema, mitte lubades järske kiiruse muudatusi (nõksatusi);

rongide manööverdramisel ja ülesõidul ühel tasapinnal asuvast raudteede ristumiskohast juhtima rongi kiirusega mitte üle 5 km/t;

enne rongi väljumist kontrollima vajaliku arvu pidurite olemasolu koosseisus;

omama veduril käsipidurkingi.

39. Vedurijuhil on kategooriliselt keelatud:

alustada sõitu enne vastava signaali andmist peakonduktori poolt;

lubada veduril brigaadi mittekuuluvate, kõrvaliste isikute sõitmist. välja arvatud isikutel, kes omavad instrueerimise õiguse, kuid mitte rohkem kui üks inimene.

VIII. Nõuded peakonduktorile

40. Peakonduktor on rongi ülemaks. Ta on kohustatud:

rongi vastu võtma ja veenduma, et koosseis on üle vaadatud, õigesti koostatud, haagitud ja varustatud signaalidega ning kindlustatud vajalike pidurdamisvahenditega;

saama jaama korrapidajalt teekonnaloa jaamavahe läbimiseks, tutvuma sellega ja üle andma vedurijuhile. Kui liiklemine teel on organiseeritud viisil «rong-jaam», siis saab peakonduktor jaama saabumisel ajutiselt jaama korrapidaja õigused ja allub rongi korrapidaja (dišpetšeri) poolt kõigile telefoni teel antud korraldustele rongide liikumise kohta teel. Rongide väljasaatmisel sellisest jaamast on jaamavahe läbimise loaks peakonduktori poolt, pärast telefonilise loa saamist rongide liiklemise korrapidajalt (dispetšerilt) vedurijuhile välja antud teekonnaluba;

jälgima vedurijuhi antud, samuti teelt ja rongist antud signaale ning neid täitma;

jaama korrapidajale (dispetšerile) ette kandma saabunud rongi seisukorrast ja vahejuhtumitest teel;

olema varustatud signaallippudega (kollane ja punane), signaalvile, käsilaterna, pidurikingade ja taskukellaga;

olema varustatud rongi saba tähistamiseks laterna ja signaalkettaga; abistama vagunisatjaid korrapidamises ja rongi mitte enne välja saatma, kui on kõrvaldatud käesolevate eeskirjade p. 32 nõudeid rikkunud reisijad.

M Ä Ä R U S

päästeteenistuse kohta parvetusel

I. Üldmäärused

1. Käesolev «Määrus päästeteenistuse kohta parvetusel» on kehtivate eeskirjade «Ohutustehnika eeskirjad parvetustöödele» lahutamatu osa ja nende edasine konkretiseerimine ohutuse kindlustamiseks vee peal töötajatele.

2. Päästeteenistuse organiseerimine parvetusel hõlmab:

a) päästejaamade statsionaarsete ja liikuvate (valve)päästepostide loomist;

b) ohutuse nõuetele vastavate, kindlate veeületamiskohtade kindlustamist;

c) töötajate ettevalmistamist päästetööde läbiviimiseks vee peal.

3. Päästeteenistuse õige organiseerimise eest, ranges kooskõlas käesoleva määrusega, kannavad otsest vastutust:

a) kombinatsioonides ja trustides — ülemad, juhatajad ja peainsenerid;

b) ettevõtetes — ettevõtete direktorid ja peainsenerid;

c) parvetusjaoskondades — jaoskondade ülemad ja tehnilised juhatajad;

d) meistrijaoskondades — meistrid.

4. Punktis 3 toodud ametiisikud kinnitavad mitte hiljem kui kaks kuud enne parvetustööde algust, üheaegselt tehnoloogilise protsessi koostamisega, abinõud päästeteenistuse organiseerimise alal, mis hõlmab jaamade ja postide paigutust ning nende kindlustamist teenindava personali ja varustusega. Enne parvetuse algust kontrollivad nimetatud töötajad etnähitud eeskirjade täitmist ning võtavad kasutusele abinõud ilmnenuv puuduste ja hooletuste kõrvaldamiseks.

Navigatsiooni jooksul kontrollivad samad isikud süstemaatiliselt päästeteenistuse olukorda.

5. Igal ettevõttel peab olema tema juhataja poolt kinnitatud päästejaamade ja -punktide ning veeületuskohtade paigutuse skeem, kus on näidatud nende varustus, teenindava personali arv ja päästeteenistuse organiseerimise eest vastutavad isikud.

6. Enne navigatsiooni algust tutvustab ettevõtte administratsioon üksikasjaliselt kõikidele töölistele, insener-tehnilistele töötajatele ja teenistujatele käesolevat määrustikku, edaspidi aga tutvustab seda kõigile uutele tööle astuvatele töölistele.

II. Määrus päästejaamade, päästepostide ja veeületamis-kohtade kohta

7. Päästejaamad organiseeritakse sorteerimis-, parvistamis-, formeerimis- ja ümberformeerimis- ning saabumisreididele.

Olenevalt nimetatud tootmispunktis ühes vahetuses töötavate töötajate arvust, jaotatakse päästejaamad kahte kategooriasse:

a) I kategooria päästejaam — 300 ja enam töötajat ühes vahetuses;

b) II kategooria päästejaam — alla 300 töötaja ühes vahetuses.

8. Päästejaam on kogu päästeteenistuse organiseerimise keskuseks ja juhib kõiki tema tegevusrajoonis asuvaid ning töötavaid statsionaarseid ja liikuvaid päästeposte, veeületamiskohti ja päästesalku.

9. Päästejaama jaoks määratakse koht, kus on hästi näha kogu reidil teostatavate tööde maa-ala.

10. Iga päästejaam peab kogu parvetustööde perioodil olema kindlustatud hea juurdepääsuga vett mööda (paatide ja mootorkaatri jaoks) ja heade juurdesõiduteedega maad mööda (maismaatranspordi jaoks).

11. Kõigis päästejaamades peab olema telefoni- või raadioside.

12. I kategooria päästejaamas on spetsiaalne ruum vaatlustorniga, tuba esmaabi andmiseks kannatanutele ja alljärgnev varustus:

a) poolglisser või selle puudumisel kiirekäiguline mootorpaat, mille ahtrisse peab olema paigutatud valge lipp punase ristiga, ja üks vastavalt käesoleva määruse p. 15-le taglastatud sõudepaat;

b) kaks kandraami;

c) sanitaarpaun medikamentide komplektiga;

d) täielikud taglastamiseks vajalikud tagavarakomplektid kahele päästepaadile.

13. II kategooria päästejaamas on spetsiaalne putka vaatetorniga ja alljärgnev varustus:

a) üks vastavalt käesoleva määruse p. 15-le taglastatud päästepaat;

b) kandraam;

c) sanitaarpaun medikamentide komplektiga;

d) täielik tagavarakomplekt päästepaadi taglastamiseks.

14. Päästepaat peab olema 6 inimese kandejõuga, ta värvitakse punaseks ja varustatakse pealkirjaga «Päästepaat nr...», samuti

andmetega kandejõu kohta ja selgelt tähistatud süvisjoontega. Paat varustatakse päästeleieriga.

Märkus: Soovitatakse kasutada ЦНИИ Лесосплав'i konstrueeritud mitteuppuvat leieriga paati (paat nr. 6), korpuse kaaluga 145 kg, pikkusega 4,0, laiuselga 1,25 ja kõrgusega 0,46 m.

15. Päästepaat varustatakse järgmise inventariga:

- a) aerude komplekt (kaasa arvatud üks tagavaraaer);
- b) päästerõngad — 1 tk.;
- c) päästevööd — 2 tk.;
- d) Suslovi kerad — 2 paari (kerade puudumisel asendatakse nende paaride arv võrdse arvu päästerõngastega);
- e) Aleksandrovi päästenöör — 1 tk.;
- f) pootshaagid, varre pikkusega mitte vähem kui 2,5 m — 2 tk.;
- g) traalimistragi, pikkusega vähemalt 10 m — 1 tk.;
- h) latern — 1 tk.;
- i) kopsik vee väljaloopimiseks — 1 tk.;
- j) sanitaarpaun medikamentide komplektiga — 1 tk.;
- k) metallotsaga teivas (mägijõgede jaoks).

16. Kategooriliselt on keelatud päästepaadi kasutamine igasugusteks teisteks eesmärkideks peale abi osutamise kannatadasaanuile ja pääste-teenistuse valvepäästjate või päästesalkade liikmete väljaõppe, mis viiakse läbi plaani järgi ja selleks spetsiaalselt määratud isiku juh- timisel.

17. Päästejaamad kindlustatakse ettevõtte administratsiooni poolt temale eraldatud tööjõulimiidi arvelt teenindava personaliga järgmiste normatiivide järgi:

- a) I kategooria päästejaamad:
 - 1) jaama ülem — 1 inimene;
 - 2) valvurid — 2 inimest vahetuses (üks vaatetornis ja teine päästeaadis);
- b) II kategooria päästejaamad:
 - 1) jaama ülem — 1 inimene;
 - 2) valvurid — 1 inimene vahetuses.

18. Päästejaama ülem määratakse ettevõtte juhataja käskkirjaga.

19. Päästejaama ülem:

- a) on päästeteenistustööde peaarorganisäätor jaama tegevuspiirides;
- b) koostab statsionaarsete ja liikuvate päästepostide ning veeüle- tamiskohtade paigutuse ja esitab selle kinnitamiseks ettevõtte juhatajale;

c) komplekteerib päästejaama ja liikuvad päästepostid valvepersonaliga ja organiseerib nende väljaõpet päästeteenistuse alal, sealhulgas päästeinventari kasutamise eeskirjade, päästetöö võtete ja esmaabi andmise alal.

d) koostab päästejaama liikuvate päästepostide ja veeületamis-kohtade isikulise koosseisu valvegraafiku, peab töötajate tööleilmumise tabelit ning süstemaatiliselt kontrollib ja suunab nende tegevust;

e) võtab kasutusele abinõud jaama ja postide varustamiseks ettenähtud varustuse ja inventariga, organiseerib inventari remonti ja on materiaalselt vastutav isik päästejaama ja -postide varustuse eest;

f) organiseerib tööliste hulgas päästesalga ja tema väljaõpetamise päästeteenistuseks, samuti võtab osa tööliste väljaõppe organiseerimisest ohutute töövõtete omandamiseks vee peal;

g) viivitamatult teatab ettevõtte administratsioonile igast õnnetusjuhtumist vee peal.

20. Statsionaarsed päästepostid organiseeritakse kohtades, kus 50 m raadiuses töötab vee peal üheaegselt üle 15 inimese, samuti kõikidel parvetamis-, laadimis- ja väljalaadimismehhanismidel, iseliikuvatel ja veetavatel laevadel, ujuvatel melioratiiv-ehitusmehhanismidel ja pukseeritavatel parvedel, olenemata tööliste arvust.

21. Liikuvad valvepäästepostid organiseeritakse kohtades, kus vee peal töötab üheaegselt üle 15 inimese, kes pidevalt liiguvad tööloigul.

22. Erandina statsionaarsete ja liikuvate päästepostide organiseerimise üldmäärusest määrab ettevõtte administratsioon kooskõlas ametiühinguorganisatsiooniga tööpiirkonnad, kus samuti moodustatakse kohustuslikus korras postid, olenemata töötajate arvust.

23. Kui vee peal ühel kohal alaliselt või tööloigul liikudes töötab üheaegselt vähem kui 15 inimest, antakse brigaadile käesoleva määruse p. 15-s loetletud päästeinventariga paat ning brigaadi tööliste hulgast määratakse vähemalt 2 päästetööde teostamiseks ettevalmistatud päästjat.

24. Statsionaarsed päästepostid on varustatud:

a) vastavalt käesoleva määruse p. 15-le varustatud päästepaadiga;
b) punaseks-valgeks värvitud puitkilbiga, mõõtmetega $0,85 \times 0,85$;
c) kilbile paigutatud päästerõnga või Suslovi keradepaariga, Aleksandrovi päästenõoriga ja traalimistragiga ning plekktahtlile kirjutatud nimetatud esemete kasutamise ja uppujale esmaabi andmise eeskirjadega.

25. Liikuv päästepost määratakse valvepäästepostiks ning temale antakse vastavalt käesoleva määruse p. 15-le varustatud päästepaat.

26. Päästejaamu ja liikuvaid päästeposte teenindav personal on kohustatud:

a) postil asudes kogu aeg jälgima veepinda, tööde piirkonda ja töötajaid, et olla iga moment valmis andma abi võimaliku õnnetusjuhtumi korral;

b) viivitamatult päästepaadiga välja sõitma õnnetuskohale ning andma abi uppujale;

c) toimetama kannatanu jaama või postile ja vajaduse korral seal või vahetult sündmuskohal andma temale esmaabi;

d) mitte eemalduma postilt, välja arvatud kannatanule abiandmiseks;

e) jälgima päästevahendite korrasolekut ja täielikult oskama neid kasutada.

27. Alaline tööliste veeületamise koht luuakse rangelt selleks määratud ja spetsiaalsete randumisvõimalustega varustatud kohtades.

Tööliste üleyedu jõgedest, laiusega üle 200 m, teostatakse spetsiaalsete mootorpaatidega, mis on täiendavalt varustatud aerude ja tullidega.

Jõgedel, laiusega alla 200 m, võib tööliste üleveoks kasutada aerupaati.

Ülesõidul on kohustuslik valvepaadimehe viibimine paadis.

28. Valvepaadid ülesõidukohtades peavad olema kandejõuga kuni 6 inimest ja varustatud päästeleieriga ning järgmise inventariga:

a) päästevööd või rõngad — paadi kandejõuna näidatud inimeste arvu järgi;

b) Aleksandrovi päästenõör — 1 nõör;

c) tagavaraaer — 1 tk.;

d) kopsik vee väljaloopimiseks — 1 tk.;

e) latern — 1 tk.;

f) pootshaak — 1 tk.;

g) metallotsaga teivas (mägijõgedes) — 1 tk.

29. Inimeste ülevedamiseks tuleb selleks ettenähtud paatide külgele teha kaks süvisjoont sellise arvestusega, et paadi maksimaalse koormuse juures esimene süvisjoon ületab veepinna 20 sm ja teine 40 sm.

Iga süvisjoone peale märgitakse arv, mis tähistab maksimaalselt lubatud inimeste arvu paadi mitmesuguse süvise juures.

30. Veeületamiskohtade valvepaadimees on kohustatud.

a) mitte lubama suurema arvu inimeste ülevedu paadis, kui on näidatud kandejõuna selle küljel, ja valvama selle järele, et ääre kõrgus veepinnast oleks vähemalt 20 sm, tuulise ilmaga aga mitte vähem kui 40 sm.

b) mitte lubama inimeste ülevedu vallaspuidu intensiivse liikumise,

jääsupi tugeva liikumise, jäämineku, tugeva tuule (5 palli ja enam) ja tiheda udu (nähtavus 0,5 m) puhul;

c) mitte lubama ülesõidule ebakaines olekus isikuid;

d) asuma ülesõidu ajal paadis ja juhtima seda, kui aga ülesõidutavad töölised ei oska sõuda, tegema seda ise;

e) mitte lubama ülesõidu ajal inimestel paadis kohti vahetada;

f) mitte lubama inimeste tulekut paati ja mahaminekut sealte enne paadi kinnitamist;

g) kohtudes ülesõidu ajal iseliikuga laevaga või lainega, hoida paati lainetele risti, vaatamata sellele, et tuleb kõrvale kalduda antud sõidusuunast;

h) liginema randumiskohale tasasel käigul;

i) paadi randumiskohale saabumisel või tema vältimatu pörkimise korral vastu ujuvat kõva eset hoiatama selle eest paadisviibijaid;

j) lüliliku, parvesilla, mehhanismi ujuva aluse või teiste liikumatute randumiskohtade juures randuma ainult paadi küljega vastu voolu, liikuvate randumiskohtade juures randuma paadi küljega piki liikumissuunda;

k) ööpäeva pimedal perioodil varustama randumiskohad valgustusega ja hoidma paadi ninas süüdatud laternat;

l) katkestama üleveo paadi defektide või ettenähtud päästeinventari puudumise puhul.

31. Päästejaamade, liikuvate päästepostide ja veeületamiskohtade koosseisu võib komplekteerida ainult isikutest, kes on vähemalt 18 aastat vanad, füüsiliselt terved, kehaliste defektideta, oskavad ujuda, sõuda, juhtida paate ja käsitseda mootorit.

32. Päästejaamu, liikuvaid päästeposte ja veeületamiskohti teenindav personal on kohustatud teatama administratsioonile ja vastavale ametiühingukomiteele kõigist selgunud puudustest ohutuse organiseerimises veepealsetel töödel, samuti käesoleva määruse rikkumise juhtudest üksikute isikute poolt nende vastutuselevõtmiseks.

33. Päästejaamu, liikuvaid päästeposte ja veeületamiskohti teenindav personal varustatakse tasuta ning korras valve-eririietusega, nimelt presendist vihmamantli, kummisaabaste, kinnastega.

34. Peale parvetustööde lõppemist kasutatakse päästejaamade, liikuvate päästepunktide ja veeületamiskohtade personali ettevõtte administratsiooni poolt töödel vastavalt kehtivatele seadustele.

35. Parvetusel tuleb vedada töölisi töökohta ja tagasi jõe- ja järve-reisikaatritel, aurikutel ja veetavatel laevadel, mis on selleks spetsiaalselt sisustatud ja kehtestatud normide kohaselt päästevahenditega varustatud. Igal inimesi vedaval laeval peab olema spetsiaalne register ja laevandusinspektori luba, kus on näidatud koormuse norm.

III. Määrus päästesalkade kohta

36. Päästesalgad organiseeritakse tööliste ja elanikkonna laiade hulkade kaasatõmbamisega töötajate elu ja tervise kaitseks parvetusel.

37. Päästjate arvamine salka toimub ettevõtte juhataja käskkirjaga nende isiklike avalduste alusel.

38. Päästesalga tööd juhib päästejaama ülem ettevõtte juhataja juhendite ja korralduste alusel.

39. Päästesalga liikmed omandavad spetsiaalse ettevalmistuse programmi järgi, mis näeb ette ujumise, sukeldumise, aerutamise, mootoriga ümberkäimise, päästevahendite kasutamise, uppujate päästmise, neile esmaabi andmise ja teiste päästeteenistustööde õpetamise.

Programmid näevad ette salga liikmete füüsilise karastamise ja vastupidavuse tõstmise, samuti õppehäirete läbiviimist uppujate päästmiseks.

Programm töötatakse välja päästejaama (salga) ülema poolt koos ettevõtte ohutustehnika inseneriga ja kinnitatakse ettevõtte juhataja poolt.

40. Iga päästesalga liige peab olema ohutute veepealsete töömeetodite aktiivseks propagandistiks, abistama ettevõtte administratsiooni päästeteenistuse organiseerimisel, isikliku eeskujuga näitama teadlikku suhtumist töösse, töökohta, töökaitse ja ohutustehnika eeskirjadest kinnipidamisse ning püüdma seda saavutada ka oma seltsimeeste hulgas.

41. Iga päästesalga liige on kohustatud täitma kõiki päästejaama ülema, päästepostide valvurite ning antud jaoskonna tööde juhatajate juhendeid ja korraldusi, mis on seotud päästeteenistusega, ja viivimatult andma abi uppujale.

42. Päästesalkade liikmete tööd peavad ettevõtte administratsioon ja ametiühinguorganisatsioon igati ergutama.

IV. Esmaabi andmine uppujale

Pärast uppuja veest väljatoomist tuleb ta kuni vööni lahti riietada ning vabastada tema ninasõõrmed ja suu liivast või rohust. Siis asetatakse kannatanu kõhuli abiandja painutatud põlvele ja rütmiliste surumistega abaluude vahele eemaldatakse tal vedelik maost ja kopsudest. Seejuures peab pea olema küljele pööratud. Peale seda asutakse kunstliku hingamise tegemisele.

Selleks asetatakse kannatanu selili, abaluude alla pannakse rull (kokkukeeratud riietus jne.) ja pööratakse pea küljele (keel vähe välja tõmmata ja jälgida, et see teda ei lämmataks). Abiandja seisab põl-

vedel kannatanu pea taga, võtab tema käed ja viib need külje suunas üle pea (sissehingamine). Siis, painutades kannatanu käed küünarnukkidest, viib need rinnale ja surub tugevasti rinnakorvi alumisele osale (väljahingamine).

Need liigutused peavad olema rütmilised ja nende arv minutis mitte üle 16—18.

Kunstliku hingamise tegemise aeg ei ole piiratud. Kunstlikku hingamist tuleb teha niikaua, kuni kannatanu hakkab iseseisvalt ja ühetasaselt hingama. Ebaedu korral on kunstliku hingamise tegemine lubatud katkestada ainult saabunud arsti loal või tingimusel, kui ei ole mingisugust kahtlust kannatanu surmas.

ETTEVÖTTE JUHTKONNA JA ADMINISTRATIIV-TEHNILISE PERSONALI VASTUTUS TÖÖKAITSE, OHUTUSTEHNIKA JA TÖÖTERVISHOIU EEST

1. Ettevõtte administratsioon on kohustatud organiseerima tootmist rangelt vastavalt käesolevatele eeskirjadele ja kannab otsest vastutust ohutustehnika ja töötervishoiu eest igas ettevõtte koosseisu kuuluvas tootmisjaoskonnas nii ettevõtte territooriumil kui ka väljaspool seda, samuti ettevõtte poolt ajutiselt mistahes kohas organiseeritud töödel.

2. Kogu süstemaatilise organiseerimistöö juhtimine töötingimuste ja ohutustehnika parandamiseks, kollektiivlepingus märgitud sellealaste ürituste täitmine ja nende materiaalne kindlustamine, tööliste kindlustamine eririiefuse ja kaitsevahendite saamiseks, profülaktiliste abinõude elluviimine tootmistraumasid esilekutsuvate põhjuste kõrvaldamiseks on ettevõtte juhataja (direktori) isiklik otsene kohustus ja ta ei või seda panna mitte ühelegi teisele ametiisikule.

3. Ettevõtte peainsener (tehniline juhtaja) kannab isiklikku vastutust igas tootmisjaoskonnas kehtivate tehnoloogiliste režiimide ohutuse kindlustamise, kasutatavate seadmete, masinate, pinkide ja mehhanismide ohutustehnika nõuetele vastavuse, nende õige tehnilise eksploateerimise ning tootmisega seotud õnnetusjuhtumite arvestuse organiseerimise eest.

4. Ettevõtte direktor ja peainsener (tehniline juhataja) on kohustatud isiklikult osa võtma tootmises toimunud õnnetusjuhtumite juurdlemisest ja abinõude väljatöötamisest neid esilekutsuvate põhjuste kõrvaldamiseks.

5. Ettevõtete peamehhaanikute ja peaenergeetikute ülesandeks on:

a) ohutuse ja töötervishoiu nõuetest kinnipidamise kindlustamine seadmete monteerimisel ja demonteerimisel ning igasugustel remonttöödel, mis teostatakse nii peamehhaaniku osakonna remondi-brigaadide poolt kui ka tsehhipersonali jõududega;

b) töstemehhanismide, aurukatelde ja teiste, surve all töötavate aparaatide registreerimine Riikliku Tehnilise ja Mäejärelvalve Inspeksiooni organites ning nende ühine katsetamine;

c) kontroll energeetiliste ning muude seadmete ja elektri- ning aurujuhtimisvõrkude ohutus seisukorras hoidmise üle.

6. Metsapunktide ning tsehhide juhatajate ja tehniliste juhatajate ülesandeks on:

a) olemasolevate seadmete ohutustehnika ja töötervishoiu nõuetele vastavuse kindlustamine;

b) kõikide tootmistrauma juhtude isiklik juurdlemine, registreerimine ja arvestus, samuti õnnetusjuhtumite põhjuste likvideerimiseks vajalike abinõude kasutuselevõtmine kohapeal.

7. Tsehhide ning meistrijaoskondade mehhaanikutele ja energeetikutele pannakse täielik vastutus tsehhi, jaoskonna jne. seadmete ja olemasolevate energeetikaseadmete ohutus seisukorras hoidmise eest, ohutuse kindlustamise eest remonttöödel ning remondi- kui ka energeetika- ja jõumajandust teenindava personali väljaõppe eest ohutustehnika eeskirjade tundmiseks.

8. Ettevõtte transpordijuhatajale pannakse vastutus kõigi liiklusvahendite õige hooldamise ja ekspuaterimise eest vastavalt kehtivatele tehnilise ekspuaterimise ja ohutustehnika eeskirjadele, samuti ohutuse kindlustamise eest transpordivahendite ekspuaterimisega seoses olevate peale- ja mahalaadimistöõde juures.

9. Ettevõtte meistrid, dispetšerid, künnikud ja muu administratiivmajanduslik personal on igaüks oma töökohal kohustatud teostama järelevalvet ekspuateritavate seadmete ja instrumentide range vastavuse üle ohutustehnika nõuetele, kontrollima töötajate teadmisi ohutuses töövõtetes ning nende poolt ohutustehnika eeskirjadest ja töökoha puhtusest kinnipidamist.

OHTLIKU TSOONI PIIRAMISE MÄRK METSA LANGETAMISEL

TUULE TUGEVUSE LIGIKAUDSE MÄÄRAMISE SKAALA
(Beauforti skaala)

Tuule tugevus pallides	Tuule sõnaline iseloomustus	Tuule kiirus m/sek. (sulgudes keskmise)	Nähtavad tundemärgid tuule tugevuse määramiseks
1	2	3	4
0	Tuulevaikus	0—0,5 (0)	Ohu liikumist ei ole märgata. Suits tõuseb püstloodis.
1	Vaikne tuul	0,6—1,7 (1)	Vaevalt tuntav tuul; aeg-ajalt puhangud. Suits tõuseb kaldu tuule suunas.
2	Kerge tuul	1,8—3,3 (2,5)	Tuul on tuntav kui pidev kerge õhuvool.
3	Nõrk tuul	3,4—5,2 (4,5)	Suits eemaldub tuulega peaaegu horisontaalselt.
4	Mõõdukas tuul	5,3—7,4 (6,5)	Tuul tõstab tolmu.
5	Värske tuul	7,5—9,8 (8,5)	Tuul kannab kergeid esemeid. Puude peenikesed tüved õõt- suvad.
6	Tugev tuul	9,9—12,4 (11)	Traadid hakkavad undama. Puude jämedad oksad õõtsuvad.
7	Vali tuul	12,5—15,2 (14)	Tekib takistus vastu tuult käi- misel. Puude tüved õõtsuvad.
8	Väga vali tuul	15,3—18,2 (17)	Igasugune liikumine vastu tuult on märgatavalt raskendatud. Tuul murrab puude peenikesi oksi ja kuivi oksi.
9	Torm	18,3—21,5 (20)	Väikesed purustused, tuul lõhub korstnaid ja rebib katusekive.
10	Tugevam torm	21,6—25,1 (23)	Märgatavad purustused, puud rebitakse juurtega välja.
11	Maru	25,2—29,0 (27)	Suured purustused.
12	Orkaan	üle 29	Toimub laastamine.

S I S U K O R D

	Lk.
Sissejuhatus	5
I. Ohutustehnika üldnõudeid metsavarumisel	5
II. Metsa ülestöötamine	9
1. Üldnõudeid	9
2. Puude langetamine	10
3. Tuuleheite ja tuulemurru raielankide ning põlendikkude ülestöötamine	12
4. Puude laasimine ja tüvede järkamine	12
III. Metsa kokkuvedu	13
1. Üldnõudeid	13
2. Kokkuvedu traktoriga	13
3. Lohistav ja poolrippkokkuvedu vintsidega	14
IV. Ohutustehnika nõudeid väikeste kompleksbrigaadide töötamisel raielangil	16
V. Puidu kokkuvedu hobustega	16
VII. Metsatransport	17
1. Üldnõudeid	17
2. Metsamaterjali transportimine kitsarööpmelistel raudteedel auru- ja mootorveduritega	18
3. Metsamaterjali transportimine auto- ja traktoriteedel	18
4. Metsamaterjali transportimine kitsarööpmelistel raudteedel hobujõuga	19
5. Metsamaterjali transportimine hobustega	19
VIII. Peale ja mahalaadimistööd	20
1. Üldnõudeid	20
2. Puidu peale- ja mahalaadimine mehhanismidega	22
3. Tüvede kimplaadimine kimbu pealetõmbamise ja ülestõstmisega	24
4. Töötamine kaabelkraanadega	26
5. Töötamine 7,5-tonnise tõstejõuga (KKY-7,5) pukk-konsoolkraanal	27
6. Autotõstukid	27
7. Lihtsamad tõsteseadeldised	28
8. Metsamaterjali peale- ja mahalaadimine käsitsi	29
9. Metsamaterjali sorteerimine, palkide virnastamine ja virnade lahtiveeretamine	29
IX. Ohutustehnika üldreeglid mehhaaniliste lõikeriistade ja elektrimehhanismide kasutamisel	32
X. Ohutustehnika nõuded vaigukogumistöödel	35

M ä r k u s: Eestikeelsest tõlkest on välja jäetud VI peatükk (p. 131—229) «Ohutustehnika nõuded mäestikutingimustes» ning XI peatükk (p. 413—433) «Ohutustehnika nõuded töötamisel liiprõõnikamispinkidel».

Lisa nr. 1: Ohutustehnika eeskirjade õpetamine töölistele ja teenistujatele	37
Lisa nr. 2: Välisvalgustuse normid metsavarumistöodel (lüksides)	39
Lisa nr. 3: A. Terastrosside väljapraakimise normid	40
B. Terastrosside tugevusvaru koefitsient	42
Lisa nr. 4: Juhtnöörid etüleeritud bensiini ohutu hoidmise, veo ja tarvitamise kohta	44
Lisa nr. 5: Töölisi töökohtadele ja tagasi transportivate autode kasutamise eeskirjad	55
Lisa nr. 6: Eeskirjad tööliste veoks kitsarööpmelistel metsaveoraudteedel	57
Lisa nr. 7: Määrus päästeteenistuse kohta parvetusel	63
Lisa nr. 8: Ettevõtte juhtkonna ja administratiiv-tehnilise personali vastutus töökaitse, ohutustehnika ja töötervis- hoiu eest	71
Lisa nr. 9: Ohtliku tsooni piiramise märk metsa langetamisel	73
Lisa nr. 10: Tuule tugevuse ligikaudse määramise skaala	74

Правила техники безопасности на лесозаготовках и при подсочке леса

На эстонском языке

Бюро технической информации СНХ ЭССР

Таллин, ул. Ломоносова, 49

Siseministeeriumi trükikoda. Tallinn 1960. 2500. 1526-e MB-00150

Hind rbl. 2.25

Rbl. 2.25